

40/20

MAGAZIN ZAJEDNICE TRENERA
RUKOMETNOG SAVEZA SRBIJE
VIII broj / april 2021.

ANALIZA

**Srbija je u Egiptu
imala šta da pokaže**

PRIMER IZ PRAKSE

**Kako se radi u svetskom
sportskom gigantu – Barseloni**

DR ZORAN VALDEVIT

**Seniorski reprezentativac
kao finalni proizvod**

SEĆANJA

**Tri i po decenije od
švajcarskog zlata**

FOTO PRIČA

Za 180 minuta do EP 2022.

UVODNIK

Pomešane emocije

03

IZ ZAJEDNICE TRENERA RUKOMETNOG SAVEZA SRBIJE

Petković, Abramović i dr Savić obradili aktuelne teme

04-05

AKTUELNO

Olimpijski san ostaje za neke nove generacije...

06-07

INTERVJU BROJA: DR ZORAN VALDEVIT

Seniorski reprezentativac kao finalni proizvod

08-13

ANALIZA SP ZA RUKOMETAŠE

Srbija je u Egiptu imala šta da pokaže

14-21

FOTO PRIČA

Do EP 2022. za 180 minuta

22-23

PRIMER IZ PRAKSE

Škola najtrofejnijeg rukometnog giganta Barselone

24-29

STRUČNA TEMA

Model tranzicije iz faze napada u fazu odbrane

30-35

STRUČNA TEMA

Rad sa decom

36-39

SEĆANJA

Tri i po decenije od svetskog zlata u Švajcarskoj

40-43

Impresum

Osnivač i izdavač: Zajednica trenera Rukometnog saveza Srbije, Tošin bunar 272, 11070 Beograd ■ Telefon: +381 64 8827 283 ■ E-mail: treneri@treneri-rss.rs
 Broj žiro računa: 160-480967-50 ■ Za izdavača: Dr Saša Marković ■ Glavni urednik: Života Bogdanović

Tekstovi: Života Bogdanović i Novo Bojičić ■ Stručne teme: Aleksandar Radosavljević (EHF Master Coach i trener MRK Sloga Gornji Vakuf Uskoplje), Saša Kandić (učitelj rukometa i predsednik Rukometnog kluba Voždovac) ■ Recenzent stručnih tema: dr Zoran Valdevit ■ Dizajn i prelom: Novo Bojičić ■ Foto: S IHF/Aniko Kovač, Ivica Veselinov/RSS, Žika Bogdanović, Egypt 2021, Toni Đerona, Jozo Čabraja/Kolektiff, Saša Kandić

Štampa: PRESSIA doo, Emila Zole 30a, Beograd ■ Tiraž: 500 primeraka ■ Časopis izlazi tromesečno

Pomešane EMOCIJE

Početak 2021. godine doneo nam je pomešane emocije kada je u pitanju naš voljeni sport. Start novog ciklusa kada je u pitanju muška reprezentacija sa novim selektorom Tonijem Đeronom i iznenadujuće osvajanje kvalifikacione grupe za Evropsko prvenstvo 2022 u Mađarskoj i Slovačkoj, doprineo je novoj afirmaciji rukometa u sportskoj javnosti. Možemo slobodno reći, tokom januarskih dana, rukomet je bio sport broj 1 u našoj zemlji. Pobeda i remi nad velesilom Francuskom, i kasniji trijumf nad Grcima, podsetio je sve nas koliko se rukomet u Srbiji voli. Neophodna doza optimizma srpskom rukometu došla je od Mijajla Marsenića, Vladimira Cupare i ostalih reprezentativaca koji su podsetili da naša reprezentacija još uvek ima puno potencijala.

S druge strane, razočaranje došlo je sa zaključkom olimpijskog turnira u Černomorju, gde naše devojke nisu uspele da se domognu Tokija. Moralo je bolje.

Osmi broj magazina 40x20 donosi i sumiranje viđenog na Svetskom prvenstvu za muškarce održanom u januaru u Egiptu od strane nekadašnjeg trenera Partizana i juniorske reprezentacije Srbije, Aleksandra Brkovića.

Stručne teme u aprilskom broju pisali su Aleksandar Radosavljević i Saša Kandić. Sa Tonijem Đeronom razgovarali smo o čuvenom školi španske Barselone.

Koordinator muških mlađih reprezentativnih selekcija, dr Zoran Valdevit izneo je svoja viđenja o trenutnoj situaciji i neka rešenja koja bi poboljšala čitav proces u budućnosti.

Sa legendarnim Zoranom Tutom Živkovićem podsećali smo se o jednom od najvećih uspeha ovdašnjeg rukometa, zlatnoj medalji na Svetskom prvenstvu 1986. godine u Švajcarskoj. Nadamo se da ćete i ovaj broj 40x20 čitati sa uživanjem.

Ostajte zdravo... ■

Petković, Abramović i dr Savić obradili aktuuelne teme

Zajednica trenera Rukometnog saveza Srbije, u želji da obezbedi kontinuiranu edukaciju svojih članova, a u skladu sa epidemiološkom situacijom u kojoj živimo i radimo, tokom marta organizovala je niz regionalnih seminar. Pandemija korona virusa onemogućila je organizaciju seminar u tradicionalnom formatu. Onlajn platforma se pokazala kao idealna shodno trenutku, a svi zainteresovani treneri imaju priliku da izlaganjima predavača pristupe putem Jutjuba. Iako imaju naziv „regionalni“, video prezentacije su dostupne trenerima iz svih krajeva Srbije.

– Sa žaljenjem moramo konstatovati da i ovaj seminar moramo da realizujemo poput prošlogodišnjeg centralnog, u istim epidemiološkim uslovima, gde su sve naše aktivnosti usmerene na promociju poнашана koje ima za cilj očuvanje zdravlja ljudi. Zadate teme su postavljene od 25. marta na sajtu Zajednice trenera RSS, a svi naši članovi mogu ih gledati u vreme kada im odgovara i onoliko puta koliko smatraju da im je potrebno kako bi došli do novih informacija i usvojili nova znanja. Po ustaljenoj praksi seminari imaju dve vrste predavanja, teorijska i praktična. Prva tema je analiza Svetskog prvenstva za muškarce održanog u januaru u Egipatu i složiće se da smo teško mogli da nađemo bo-

ljeg predavača od selektora reprezentacije Rusije i moskovskog CSKA, Velimira Petkovića“, rekao je potpredsednik UO ZT RSS, Jova Pavlov i dodao:

– Druga teorijska tema je prevencija povreda koju je pripremila doktor sportske medicine Biljana Savić. Sa mlađim kategorijama srpskih šampiona novosadske Vojvodine „master kouč“ Zoran Abramović obradivao je temu taktičko tehničke obuke igrača za igru u svim zonskim formacijama sa posebnim zadatkom na čuvanju pivotmena, odnosno, tehničke obuke igrača za korišćenje šest koraka u kontaktu sa loptom. Nismo želeli da radimo preko „Zum“ aplikacije, s obzirom da je namenjen i trenerima kojima je rukomet više hobi i ljubav, a manje zanimanje. Bilo bi teško utvrditi termini koji svima odgovaraju i u kojima bi se svi pojavili. Ape lujemo na ljude da vide ove seminare i da ih shvate kao mogućnosti dodatnog usavršavanja i obogaćivanja svog stručnog rada. Nadam se da će u ovim materijalima treneri uživati, a i da ćemo se već na narednom seminaru videti i uživo kao pre pandemije – zaključio je Pavlov.

Trener koji je učestvovao na Svetskom prvenstvu 2021 vodeći selekciju Rusije, Velimir Petković, u 45-minutnom izlaganju izneo je svoja zapažanja o prvom globalnom sportskom takmičenju održanom u vreme pandemije:

– Počastovan sam pozivom da učestvujem na semi-

naru i jako mi je žao što zbog pandemije ne možemo da se vidimo uživo i ostvarimo više interakcije. S druge strane srećan sam da postoje ovakve mogućnosti, da možemo da pričamo o rukometu, da se družimo i napredujemo svi zajedno – rekao je Petković.

Trener mlađih kategorija novosadske Vojvodine i nekada cetinjskog Lovćena, Zoran Abramović, napravio je uvod u teme koje je obradio u hali „Slana bara“ u Novom Sadu:

– Svi znamo da je u vrhunskom rukometu jako teško sačuvati pivotmena. Pravi se selekcija da to budu momci visoki 195cm i više, tako da je jako teško da odbrambeni igrač bude ispred njega. A srednji bekovici, vezano i za temu koju smo radili, sa šest koraka to dobro koriste, asistiraju o pod ili kroz noge. Jako je teško braniti se u takvoj poziciji. Tu tražimo rešenja – rekao je Abramović, koji je sa junoshama Vojvodine snimio više od tri sata materijala. ■

Doškolovanje sportskih operativnih trenera za sticanje uslova za rad sa decom

Na sastancima predstavnika Rukometnog saveza Srbije i Zajednice trenera RSS dogovoren je rešavanje jednog od gorućih problema struke, a to je doškolovanje sportskih operativnih trenera radi sticanja uslova za dobijanje Dozvole za rad sa decom, a u skladu sa Zakonom o sportu. Zamisli i ideje su konkretizovane i sledi ulazak u završnu fazu projekta u kome će Ministarstvo davati saglasnost visokoškolskim ustanovama za sprovođenje odobrenih programa u trajanju od 360 sati.

Rukometni savez Srbije će u najvećoj meri finansirati troškove doškolovanja trenera, a u najskorije vreme formirati i radnu grupu sastavljenu od predstavnika ZT i RSS koja će utvrditi kriterijume za finansiranje određenih kategorija prijavljenih trenera kojih je do sada već 160.

Olimpijski san ostaje za neke nove generacije...

Naša ženska reprezentacija nije uspela da kruniše još jedan olimpijski ciklus u nizu plasmanom na najveću svetsku sportsku smotru. San o igranju na najvećoj sceni koji traje 33 godine od Seula 1988 kada je poslednji put nacionalni tim SFRJ bio deo olimpijskog projekta, ostaje neostvaren za jednu generaciju koja će u narednom periodu sići sa scene, a postaje domaći zadatak nekim novim devojkama u srpskom dresu.

Olimpijski ciklus od Rija do Tokija započeo je devetim mestom na Evropskom prvenstvu 2016 u Švedskoj pod vođstvom selektorke Dragice Đurić. Isti plasman ostvarile su devojke na početku mandata Ljubomira Obradovića na Svetskom prvenstvu u Nemačkoj godinu dana kasnije. Tada su, posle odlične preliminarne

faze takmičenja, Srpskinje ubedljivo poražene od Crne Gore u osmini finala.

U decembru 2018. godine na Evropskom prvenstvu u Francuskoj, Srbija je završila kao 11. u konačnom plasmanu. Dva boda preneta u glavnu fazu takmičenja bila su dobra osnova u borbi za nešto više, ali su tri vezana poraza u Nantu od selekcija Rusije, Crne Gore i Francuske, u potpunosti pokvarila početni utisak.

Najbolji turnir pod palicom Ljubomira Obradovića, devojke u srpskim dresovima odigrale su u Japanu na Svetskom prvenstvu 2019. Osvojeno je šesto mesto posle odličnih partijsa, pobeda nad Slovenijom, Južnom Korejom, Nemačkom i remija sa Danskom. Odličan meč sa silnim Norvežankama, u kome su Srpskinje

poražene 28:25 i poraz od Holandije 23:36 raspršili su san o polufinalu, ali je zato ostvaren plasman u olimpijske kvalifikacije, po prvi put, od kako je IHF ustrojio novi sistem dolaska do Olimpijskih Igara.

Odlaganje olimpijske godine usled pandemije COVID 19, očigledno, nije prijalo našim rukometičicama. Posle gotovo godinu dana pauze uz samo jednu EHF nedelju u septembru u okviru koje nisu bile kompletne, srpske rukometičice započele su akciju EURO 2020. Problemi sa povredama i COVID 19, uslovili su da reprezentacija odigra tri utakmice u četiri dana posle tri dana karantina u Koldingu, što je uticalo i na ono viđeno na terenu. Pobeda nad aktuelnim svetskim šampionkama, Holandanjkama, nije bila dovoljna za plasman u glavnu fazu, jer su porazi od Mađarske i Hrvatske, do-

veli Srpskinje do eliminacije i 13. mesta u konačnom plasmanu.

Kruna generacije trebalo je da bude kvalifikacioni turnir za Olimpijske Igre koji se od 19. do 21. marta održao u mađarskom Đeru. Nažalost, tako nije viđeno ništa približno najboljoj „japanskoj epizodi“. Porazi od Rusije 29:24 i Mađarske 31:23 odveli su ove dve selekcije u Tokio, dok su naš nacionalni tim vratili u realnost i postavili pitanja o sadašnjosti i budućnosti.

Dok se ponovo ne dođe u priliku da se naše devojke pojave na najvećoj sceni, ostaje da podsetimo da je reprezentacija SFRJ učestvovala na tri olimpijska turnira, od Moskve 1980 (srebro) do Seula 1988 (četvrto mesto), uz najveći uspeh osvajanje zlatne medalje u Los Andelesu 1984. godine. ■

Finalni proizvod mora biti SENIORSKI REPREZENTATIVAC

Puno je pitanja vezanih za problematiku u radu sa mlađim kategorijama i edukaciju trenerske struke. O svom angažovanju kroz teoriju i praksu u tom pravcu za Magazin 40x20 govorio je redovni profesor Fakulteta sporta i fizičkog vaspitanja na predmetu rukomet i koordinator mlađih muških reprezentativnih selekcija RSS, Zoran Valdevit. Trenjer koji je sa ženskom generacijom 1992 ostvario najbolje rezultate u protekloj deceniji kada su u pitanju mlade reprezentativne selekcije, osvojivši dva četvrtata mesta na Evropskom i Svetskom prvenstvu, izneo je svoje stavove u opširnom razgovoru.

Pionirska generacija dečaka rođenih 2004. godine i mlađih imala je najviše aktivnosti u prethodnom periodu. Redovna okupljanja u Košutnjaku na trenažnim centrima, kao i dvomeč sa vršnjacima iz Rumunije u Temišvaru.

Ova generacija je bila 4-5 puta na okupu za razliku od ostalih. Ekipa je selektirana pre dve godine, kostur tima je formiran, a to smo vremenom pokušavali i da dopunimo novim igračima. Generacija 2004 ima dosta potencijala. Nažlost, to se nije videlo u Temišvaru na te dve utakmice. Postojao je određeni respekt. Žargonski rečeno bili su u nekakvom „grču, ali njihovo vreme tek dolazi. Za godinu i po dana imaće prvo veliko takmičenje, Evropsko prvenstvo za kadete. Praktično, šest meseci ranije ova generacija ulazi u kadetski staž. U Temišvaru nismo bili kompletni. Nekolicina igrača nije mogla da uzme učešće na ovoj akciji zbog povreda ali i virusa Covid 19. Krajem aprila ćemo ugostiti Rumune u Kladovu i ponovo odigrati dve utakmice. Iskreno se nadam da ćemo biti u kompletном sastavu.

I pored pandemije koja je paralisala sport, generacija 2004 ima solidan broj dana zajedno...

Od kada sam uključen u rad kao koordinator svih mlađih kategorija u septembru, bilo je pet okupljanja. U istom periodu smo pokušali da okupimo generaciju 2000 i 2002. Problem nastaje kada pokušavate van EHF nedelje da okupite te selekcije, jer dobar broj igrača već igraju u inostranstvu. Za tu selekciju je bio zadužen Nenad Maksić a praktično nisu imali ni jedno okupljanje. Odrasli su preko noći, sada su juniori. U prethodnoj EHF nedelji u martu, sa

Pokušavam da trenerima mlađih kategorija skrenem pažnju da se ne opterećuju rezultatom. Ukoliko za dve ili četiri godine seniorskoj reprezentaciji treba desni bek, onda moramo da se fokusiramo da iz mlađih kategorija ospasobimo igrača do dolaska u A tim

njima je akciju sproveo Boris Rojević. Videćemo da li će Boris moći da ih vodi i na dalje zbog obaveza koje ima u seniorskoj reprezentaciji i u klubu.

Imali ste sastanak sa selektorom Tonijem Đeronom. O čemu ste razgovarali i šta ste usaglasili?

Razgovor je išao u pravcu da kompletan rad u mlađim kategorijama bi trebalo da bude podređen finalnom proizvodu – seniorskom reprezentativcu. To smo se lako i brzo usaglasili sa selektorem. Treneri mlađih kategorija treba u punoj meri da prihvate takav koncept rada. Treneri mlađih kategorija kao osnovni cilj svog rada vide postizanje najboljeg mogućeg rezultata. Sa te strane ih mogu razumeti. Ipak, potencijal mlađih reprezentativnih kategorija, se kroz postavljen sistem u radu, mora podrediti seniorskoj reprezentaciji. Takođe, ukoliko imamo dobru selekciju i kvalitetan rad u mlađim kategorijama, verovatno ćemo imati i dobre rezultate na takmičenjima. Da bi takav način rada sproveli, pokušavam da trenerima mlađih kategorija skrenem pažnju da se ne opterećuju rezultatom. Naš zadatak je da ukoliko za dve ili četiri godine seniorskoj reprezentaciji treba desni bek, onda moramo da se fokusiramo da iz mlađih

kategorija ospasobimo igrača do dolaska u seniore. Selektor Đerona je prezentovao svoj plan rada. Ostalo je da napravimo sastanak svih trenera sa njim čim se budu kompletirali stručni štabovi svih mlađih reprezentativnih selekcija. Sve selekcije moraju da imaju trenera, pomoćnog trenera (saradnika u stručnom štabu), trenera golmana za svaku generaciju i trenera za fizičku pripremu. To je minimum ljudi koje treba da u osnovi ima svaka selekcija zato što se tokom EHF nedelja podudaraju aktivnosti svih selekcija. Ne možemo da se oslonimo da jedan trener golmana pokriva tri selekcije. Tu nam je dopuna potrebna, kao i za specijaliste za fizičku pripremu. Kada se to kompletira, naprave planovi i kalendar reprezentativnih aktivnosti, imaćemo potrebnu strukturu da radimo na najkvalitetniji mogući način. Generaciju 2002 12. Avgusta ove godine očekuje Evropsko prvenstvo. Planirano je njeno okupljanje početkom jula. Sada je potrebno organizovati pripreme, prijateljske utakmice i sve ostalo što je neophodno da ta generacija ode što spremnija na ovo takmičenje.

Kakav potencijal Srbija ima u mlađim kategorijama?

Generaciju 2002 sam ispratio samo na jednom treningu, gde sam došao da se predstavim i objasnim koju ulogu imam. Prijatno sam iznenaden kratkom anketom koju smo uradili na osnovu koje smo saznali da samo trojica igrača, od 19 koji su bili na okupljanju, imaju pet treninga nedeljno i još neke samostalne u teretani, dok ostali treniraju 8 do 10 puta u toku nedelje. To je ozbiljan potencijal. Poređenja radi, u generaciji 2006 imamo decu koja imaju tri treninga nedeljno. To je samo četiri godine razmaka. To je ispod potrebnog minimuma. Reprezentativni kandidati u tom uzrastu moraju mnogo više da treniraju. Pokušaćemo da za svu decu koja iskažu određeni potencijal i talenat, razgovaramo sa klubovima o mogućnostima za njihov dodat-

Naši rezultati govore da mi ne znamo ili ne znamo dovoljno, da ne budem grub. Kako su Francuzi devedesetih od profesora Pokrajca i Mikele Obradovića kupili naše znanje, prilagodili mentalitetu i uslovima, i došli do toga šta su poslednjih 20 godina, tako nama predstoji sličan put

ni rad. Kroz trenažne centre koje imamo skoro svake druge nedelje može dosta toga da se doradi i ispravi, ali ključno je kada se vrate u klubove. Imamo situaciju da na petodnevnim pripremama, već drugog dana moramo da smanjujemo intenzitet i svedemo rad na jedan trening u toku dana, jer deca ne mogu da izdrže takav ritam treniranja. Realno gledano, trening od dva sata pre i poslepodne je za neke kandidate previše jer neki od njih toliko treniraju na nedeljnog nivou. Veoma je značajno obezbediti uslove za veći broj treninga. Takođe, jako je bitno da igrači znaju da ih neko prati, da

su pozvani, a da neko ko nije pozvan daje sve od sebe da zauzme njihovo mesto. Da sada, kada su izabrani u selekciju trebaju da rade mnogo više kako bi nadgradili svoj prepozнати потенцијал и да се не задовоље time da су они reprezentativci. Kod generacije 2004 smo veliki broj igrača već „proverili“. Iako selekcija može da traje celu karijeru, ali iz kadetske možemo da dozvolimo do juniorske promenu u nekih 20%. Ako to bude 50%, onda se postavlja pitanje šta smo radili u kadetskom uzrastu i kako smo selektirali u ranijem periodu? Taj kontinuitet u radu mora da se uspostavi. Naročito je značajno takav sistem uspostaviti sa generacijom rođenih 2008. godine. Praktično od onih koji tek ove godine se prvi put okupljaju u reprezentativnoj selekciji. Treba što „šire“ sagledati ovu generaciju i kroz njihovo „rukometno odrastanje“ odabratи najbolje do juniorske selekcije. Ako želimo bolje, moramo da vidimo zašto smo na tom nivou, da vidimo kako da dođemo do toga bolje i da primenimo u praksi.

Sa Đeronom ste dogovorili i delegiranje odgovornosti...

Složili smo se da je potrebno znati ko šta radi i ko je za šta odgovoran. Jedino tako sistem može da bude održiv i da se zna šta su čiji zadaci. On ima predlog za

unapređenje kompletног stručnog rada u Srbiji, to podržavam. Čovek je došao krajnje otvoren sa dobrom namerom i potreбно je da mu svi damo šansu, da krenemo novim putem, drugačijim, onim koji do sada nismo išli. To može doneti rezultat. Početak je dobar.

Kao trener mlađih kategorija radili ste sa ženskim generacijama 1992 i 1994. Sećamo se vašeg zaključka rada sa generacijom 1994 kada ste rekli da bi srpski rukomet trebalo da se okrene usvajanju znanja iz zemalja koje su uspešnije, kao što je taj transfer nekada išao sa jugoslovenskih prostora na Zapad.

I dalje stojim na istom stanovištu. Rad sa trenerom strancem je jedan korak ka tome. I tada sam rekao, i sada stojim iza toga, ako učenik ne zna na pismenom zadatku sigurno će pokušati da prepiše. Naši rezultati govore da mi ne znamo ili da ne zvučim pregrubo ne znamo dovoljno. Kako su Francuzi devedesetih od profesora Pokrajca i Mikele Obradovića kupili naše znanje, prilagodili mentalitetu i uslovima, i došli do toga što su poslednjih 20 godina, tako nama predstoji sličan put. Mislim da je svejedno da li ćemo dovesti trenere strance ili poslati mlade trenere na „prepisivanje“ i učenje posla u neku Norvešku za žene ili

Francusku za muškarce, sa ciljem da oni to posle ovde prenesu. Naravno da nije moguće prepisati bukvalno, jer nismo ni Norvežanke, ni Francuzi, već Srbi spremni da „ukradu“ ono najvažnije i prilagodimo našim uslovima uz improvizaciju za koju imamo talenat. Da dodamo nešto shodno našem mentalitetu i na taj način krenemo dalje. Kao koordinator sam se susreo sa problemom da u stvari nema koordinacija između regiona. Zvuči čudno ali je loše da nešto što se radi na okupljanju Centralne Srbije, ne radi se u Vojvodini i Beogradu, ili obrnuto. Dolazimo u situaciju da deca od 12, 14 godina dolaze na reprezentativna okupljanja potpuno različito osposobljena. Imam ideju da preuzmem na sebe ogroman posao, i da u saradnji sa svim zainteresovanim stručnjacima u rukometu, napišem nešto što će biti, neću reći srpska škola rukometa, ali dokument iz koga ćemo imati informaciju šta dete u kom uzrastu treba da zna. Da krenemo od nečega što neće biti projekat jednog čoveka, Zorana Valdevita, jer to mora da bude projekat svih nas zajedno. Da krenemo od nečega pa da tokom rada sagledavamo probleme i nedostatke i da na osnovu stručnih zapažanja te programe i menjamo, evoluiramo, usavršavamo, da bi kroz period od četiri do šest godina mi konačno imali strukturu šta dete u kom uzrastu treba da zna u rukometu. Da kada dođe na okupljanje dete u 2004, treneri na osnovu dotadašnje obučenosti igrača, nastave sa daljim radom bez potrebe da se zadržavaju na obuci određenih elemenata koji su trebali biti savladani u ranjem uzrastu. Ako uspemo da se ujednačimo, biće bolje i jednostavnije za dalju nadgradnju. Ne kažem najbolje, jer je sve shodno promeni i korekcijama uz stručni nadzor. Mišljenja sam da mora da postoji stručni savet kao jedinstveno telo koje će postaviti te polazne osnove načina rada. Na osnovu toga se prave planovi i programi rada po regionima. Sprovodenje plana i programa neko treba da kontroliše. Verovatno je to koordinator čija je uloga da ode na okupljanje regiona i kaže „Izvinite po planu je trebalo da se radi odbrana, zašto radite individualni kontranapad?“

Često se govori o tome da Srbija nema kvalitetan trenerski kadar, ali jasno je da neki Cupara, Vorkapić, Milić, Nikolić i ostali, nastaju u „domaćoj radinosti“.

Svakako da postoji trenerski kadar, ali pitanje je da li imamo uslove za rad. Jako su nam mlade ekipe, igrači opterećeni drugim obavezama. Trenera ima, potencijala ima. Moraju se ojačati klubovi u svim aspektima, finansijama i organizaciji. Izake lige pravićemo reprezentativce ovde. Dobar je za trenutno stanje u srpskom rukometu odlazak mlađih igrača u klubove gde ima-

ju bolje uslove. Za reprezentaciju je dobro. Dolazimo u situaciju da od oktobra na okupljanje pionirske reprezentacije zovemo igrača iz inostranstva. Nisu više samo seniori, juniori, sada i mlađi odlaze. Znamo da se u ženskom rukometu može otići u mađarske akademije. Dođeš, probaš, dobiješ uslove, ako želiš ozbiljno da se baviš rukometom, ideš u Mađarsku. Susrećemo se sa nelojalnom konkurenčijom, ali tako je kada nemaš ni blizu takve uslove. Svakako verujem da imamo trenerske potencijale ali oni ne mogu do kraja da se ispolje u klubovima koji nemaju uslove. Hajde da pričamo koliko klubova ima kondicionog trenera ili trenera golmana? Već tu kaskamo za svima.

Koji obim treninga je optimalan za igrače u uzrastu od 14-15 godina?

Znamo da su spomenuta tri treninga nedeljno u generaciji 2006 odraz nemogućnosti kluba da napravi pet. Znamo da bi svaki trener voleo da radi pet puta nedeljno. Tri puta u toku nedelje po sat vremena je skoro ništa. Dok se zagreju, krenu da rade i sve ostalo, malo ostane za pravi rad. Optimalni minimum je četiri do pet puta u zavisnosti od kalendarske i biološke starosti. Tu mislim na probleme sa kojim se susreću klubovi da u generaciji 2006 imamo bar petoricu 2008, jer nemamo 16 igrača u toj generaciji. Onda se javlja problem tj. moranje da se prilagodi trenažni proces svima. Ne znam da li postoji klub u Beogradu da ima generacijski čisto 2004, 2005 i 2006? Da ima 16 igrača u svakom godištu. Deca danas, čim nisu u prvom planu idu negde drugde, a to im je moderna tehnika i tehnologija omogućila. Ranije kada bi igrač ispašao iz prve postave, „grizao“ bi da se vrati. Sada deca imaju igrice, telefone, lako odustaju. Pravi i najbolji ostaju. Na kraju to i treba za reprezentativnu selekciju, ali ako ih ima samo tri dobra u klubu, oni ne mogu da se takmiče u tom uzrastu. Ako ne mogu, ne vide se na državnom prvenstvu i mogu da promaknu. Praviti selekciju na osnovu regiona je jedno od mogućih rešenja. Zajedničko sagledavanje trenera svih regiona. Da ne dolazimo u situaciju da se prvi put sa igračima susrećemo na reprezentativnom okupljanju od 5-6 dana, nego da ranije vidimo da li je taj kandidat bolji ili barem blizu selekcije koju već imamo. Imamo nerealne predloge i očekivanja trenera za neke igrače, a suštinski to nije tako. Da li je normalno da trener bira ekipu koja nije najbolja? Svaki trener želi uspeh sa svojom ekipom i zašto bi on onda pozivao lošijeg igrača? Dosta je nerealnosti trenera koji gledaju sa strane, odnosno, prevelike želje da njihovi igrači budu tu. Trener reprezentativne selekcije odgovara za spisak i to tako mora da funkcioniše. Bilo kakvi uticaji na trenere reprezentativnih selekcija se neće dozvoliti, ali je svaka kolegijalna konsultacija i pomoć dobrodošla.

Imamo pripreme iz regionala koji govore da je jedinstvena kadetska liga podigla broj kvalitetnih kandidata za reprezentativne selekcije. Kakav je vaš stav po tom pitanju?

Jedno od mojih prvih angažovanja posle postavljenja na mesto koordinatora bile su propozicije takmičenja mlađih kategorija. U to je bio uključen i ženski koordinator Živojin Maksić. Insistirali smo da 2004 i 2006 igraju ligaško takmičenje. Početak pandemije i problemi sa finansijama uslovili su da se to odloži, ali i dalje sam mišljenja da je to pravi put. Poslednje rezultate u mlađim kategorijama smo imali kada je bila organizovana liga za generacije 92,93,94. S tim generacijama sam radio i znam da je to iskustvo i broj utakmica pomoglo da napravimo dobar rezultat. Kada, pored te lige, igrači igraju i seniorsko takmičenje, to dodatno daje kvalitet. Kroz ta ligaška takmičenja dobijamo povećani broj utakmica, čak želimo da imamo A i B takmičenje, kako bi dodatno koncentrisali kvalitet. U propozicijama smo to planirali, ali da li je moglo da se sproveđe u trenutnim uslovima, veliko je pitanje. Organizovati 10-12 ekipa na jednom mestu, sada je otežano, ali u perspek-

tivi Savez i klubovi treba da stanu iza projekta. To nije skup projekat, njegov najveći trošak je prevoz. Lako je smestiti tri ekipe iz Beograda u jedan autobus, a da li će ručati ili pojesti sendvič, to je manje bitno. Važno je da deca igraju rukomet. Selektivna pomoć neće biti dobra za ozdravljenje rukometa. Potrebno je da svi unaprede svoj rad. Prevashodno da povećaju broj sati treninga.

Uključeni ste u projekat magazina Zajednice trenera Rukometnog saveza Srbije 40x20.

Angažovan sam, dopada mi se ideja. U ranijem periodu imali smo neke časopise. Mislim da je Zajednica napravila dobar korak u smeru popularizacije, edukacije i svega što časopis nosi. Iz pozicije recenzenta pokušavam da stručne radevine kolega ubličim i dovedem na nivo koji je jasan svakom čitaocu. To su uglavnom njihovi radovi sa master coach seminara, gde sam jedan od mentora. U svakom slučaju, 40x20 je dobra ideja, prostor za usavršavanje i nova saznanja. Magazin treba podržati – jasan je profesor Zoran Valdevit. ■

Svakako verujem da imamo trenerske potencijale ali oni ne mogu do kraja da se ispolje u klubovima koji nemaju uslove. Hajde da pričamo koliko klubova ima kondicionog trenera ili trenera golmana? Tu već kaskamo za svima

Srbija je u Egiptu imala šta da pokaže

Konačan
plasman
SP 2021.

1.	Danska
2.	Švedska
3.	Španija
4.	Francuska
5.	Mađarska
6.	Norveška
7.	Egipat
8.	Katar
9.	Slovenija
10.	Portugalija
11.	Argentina
12.	Nemačka
13.	Poljska
14.	Rusija
15.	Hrvatska
16.	Švajcarska
17.	Belorusija
18.	Brazil
19.	Japan
20.	Island
21.	Bahrein
22.	Alžir
23.	Severna Makedonija
24.	Urugvaj
25.	Tunis
26.	Austrija
27.	Cile
28.	DR. Kongo
29.	Maroko
30.	Angola
31.	Južna Koreja
32.	Zelenortska Ostrva

Momci koji dolaze...

Bez obzira na sve to, pojavili su se neki mladi igrači, što po godinama, što po reprezentativnom stažu, koji su skrenuli pažnju svetske rukometne javnosti na sebe. Za mene, prvenstveno, dva jako mlađa leva beka, divno osveženje na tim pozicijama, Rus Ser-

Svako od nas, trenera, hvala Bogu, gleda rukomet, opaža stvari, beleži podatke i pravi analize na svoj način. Pripremamo sastanke, analize, treninge, taktike različito i u tome je naša širina. U januaru je održano Svetsko prvenstvo za seniore u Egiptu. Potruditi se da se ne uzdam samo u analitiku (to ostavljam drugima, preciznijima) već i da podelim sa svima malo neka svoja oduševljenja, zadovoljenja kao i razočarenja prvog takmičenja u novom olimpijskom ciklusu, koji eto, sticajem okolnosti je počeo, a da se prethodni još uvek nije završio.

Svakako najjači i najlepši utisak mi je to, da je uprkos sveopštoj svetskoj histeriji kojoj se kraj ne nazire, uspešno realizovano ovako jedno veliko takmičenje i to prvo na svetu u kolektivnim sportovima i to baš u onom koji je nama, rukometnim radnicima najdraži. Takođe, valja napomenuti da je tokom jeseni i zime, prvenstveno u klubovima nemačke Bundes lige sprovedena jedna anti-Svetsko prvenstvo kampanja gde su pojedini igrači, treneri, kao i njihovi klubovi digli glas protiv odigravanja prvenstva, što je na sreću svih nas stopirano i nije se nastavilo i pojačalo kako je pretilo da hoće. Na kraju su najveći ceh platili sami Nemci, tj. njihova reprezentacija lošim plasmanom, jer je velika grupa odličnih nemačkih igrača odbila da učestvuje na ovom prvenstvu.

Gledali smo prvenstvo koje je trebalo malo drugačije da izgleda, sa nekim igračima koji su možda već planirali da odstupe iz svojih reprezentacija, ali pomenuto odlaganje OI je odložilo i njihovo reprezentativno penzionisanje. Ova godina je trebala da bude godina početka stvaranja novih timova, koji će svoj zenit dostići na nekim narednim Olimpijskim igrama, tako da u Tokiju možemo očekivati slične rostere u ekipama koje su se izborile za učešće.

Novi-stari šampioni: reprezentacija Danske

Rus Sergej Kosorotov (21) i Belorus Vladislav Kuleš (24) podsetili su šta to znači biti levi bek šuter i kako je u stvari rukomet prost sport, zalet-skok-šut-gol, nikakva filozofija

gej Kosorotov (21) i Belorus Vladislav Kuleš (24). U moru današnjih, sličnih igrača, pojavila su se njih dvojica da nas podsete šta to znači biti levi bek šuter i kako je u stvari rukomet prost sport, zalet-skok-šut-gol, nikakva filozofija. Takođe, na desnoj strani terena, pojavljuju se nove nade, vršnjaci Kosorotova, Madar Dominik Mate i Danac Matias Gicel. Fantastičnim napadačkim sposobnostima, ovi mladići su prvo upotpunili svoje timove, a onda i obogatili svetski rukometni repertoar svojim potenci-

jalom. Na poziciji desnog beka, u skorijoj budućnosti, iako je on već i sadašnjost, možemo očekivati dobre partije od Ivana Martinovića iz Hrvatske, koji sa solidnim turnirom iza sebe, već preuzima ulogu prvog desnog beka hrvatske reprezentacije.

Možda smo malo slabiji na evropske reprezentacije, ali bi trebalo napomenuti nadolazeći talas afričkih igrača, od kojih su mnogi spremni . . . . .

Kiril Lazarov

Sergej Kosorotov

da igraju značajnu rolu u klubovima na Starom kontinentu. Egipćanin, Omar Jahia (23) je već privukao svetla na sebe u dresu mađarskog Vesprema, dok će njegov sunarodnik, mladi dvadesetogodišnji srednji bek Ahmed Hešam, MVP SP do 19 godina u Makedoniji 2019. godine, u dresu francuskog Nima iskazati svoj raskošan talent. Još jedan mladi srednji bek je skrenuo pažnju na sebe i puno se očekuje od njega, kako na klupskom, tako i na reprezentativnom nivou, Mihal Olejničak. Srednji bek Vive Kilcea i poljske reprezentacije sa tek napunjenih 19 godina sjajno predvodi svoje ekipu kao i novi talas rukometne budućnosti. Od ulaska na scenu Fabregasa i Karaleka, na poziciji pivota pojavio se takoreći jedino Luis Frade, mladi Portugalac koji nastupa za ekipu Barselone, dok na poziciji golmana osveženje predstavljaju izuzetno perspektivni Islandanin Viktor Halgrímsson (20) i Danac Emil Nilsen (23) koji je taj epitet ipak zaslужio prvo u Nantu, pa tek onda u danskoj reprezentaciji. Obratićemo pažnju na ova imena i ništa manje želeti i očekivati i od naših, srpskih igrača koji dolaze.

Osim njih, novih nuda, bilo je ovo prvenstvo koje su obeležili, svako na svoj način, i iskusni igrači, neki po godinama, a neki po stažu u svojim selekcijama.

Majstori ne broje godine...

Kiril Lazarov (40), Danijel Šarić (43) i Raul Entrerios (40) su preuzeли magičnu cifru 4 u broju decenija života, i zbog toga njihova ostvarenja imaju još veću vrednost. Nisu samo popunili sastav svojim prisustvom, već svaki od njih ima skoro pa krucijalnu ulogu u svom nacionalnim timovima, Lazarov posebno. Njegov rekord sa SP iz Hrvatske od 92 postignuta gola deluje nestvarno i biće naučna fantastika nadmašiti ga. Zamislite da je tada Makedonija odigrala maksimalnih deset utakmica na prvenstvu, a ne devet, bilo bi 100 plus golova. Kako se razvija današnja igra u napadu i

Detalj sa meča Mađarska – Španija

u popularnom sistemu rotacija biće skoro nemoguće očekivati od jednog napadača da u proseku da deset golova i više, na utakmicama velikih takmičenja koje se igraju svi drugi dan. Uz njih, godinama prkose i legende kao sto su Mišel Gigu (39), Lik Abalo (36), Andi Šmid (37), Bjarte Mirhol (38), Lase Svan Hansen (37) i još mnogi drugi, za koje ne bismo trebali biti iznenadeni ako ih vidimo i na narednim takmičenjima.

Sistem takmičenja je bio takav da se sada lakše prolazila prva faza takmičenja (3 od 4 isle dalje), ali je zato filter za četvrtfinale bio veoma težak (2 od 6 isle dalje). Iako je broj učesnika povećan na 32, broj utakmica po ekipi nije se povećao, već se smanjio u odnosu na prethodna dva prvenstva kada je finalni dan reprezentacijama doneo 10 utakmicu (polufinalisti su u Egiptu odigrali 9 utakmica). S obzirom na veći broj dana, a manje utakmica, samo prvenstvo je bilo poprilično humanije za igrače, pa i za trenere nego neka prethodna kada su se utakmice igrale dan za dan ili u blokovima od dve utakmice u tri dana. Kuriozitet pred ovo prvenstvo je u činjenici da su se ekipе uglavnom oporavljale u pripremnom periodu sa veoma malim brojem pripremnih utakmica. Zbog pandemije, putovanja i kontakti su maksimalno smanjeni ili onemogućeni, pa osim onih obaveznih utakmica u kvalifikacijama za EURO 2022 drugih mečeva nije ni bilo. Neki čak ni tu mogućnost nisu iskoristili, kao npr. Norveška koja je poslala B tim na dvomeč sa Belorusijom, a zanimljivo je to da su Danska i Švedska, finalisti prvenstva sveta odigrali takmičenje bez ijedne pripremne utakmice.

....

Najviše su podbacili Hrvati koji kao evropski vicešampioni nisu bili viđeni za manje od polufinala, a završili su tek kao 15. reprezentacija sveta

Iznenadenja i razočaranja

Suma sumarum, bez obzira na prohodnost i sistem takmičenja, ipak među polufinalistima ne bude neko iznenadenje već uglavnom budu one najkvalitetnije. Iznenadenja, naravno, bude, ali pretežno u nekim ranijim fazama takmičenja. Neki timovi podbace, ne ispune svoje ciljeve, dok drugi naravno oduševe. Među ove prve naveo bih prvo Hrvate koji kao evropski vicešampioni nisu bili viđeni za manje od polufinala, a završili su tek kao 15. reprezentacija sveta. Dve jako slabe utakmice, prva protiv Ja-

pana pa onda ona otrežnjujuća protiv Argentine, pokazala je sve slabosti ove hrvatske generacije. Kada Cindrić, Duvnjak i Karačić ostaju bez daha, ideje ili lucidnosti, tada i Hrvatska ostaje bez ubojitosti u pozicionom napadu. Šuta spolja već neko vreme nema, kriza pozicije levog beka se nastavlja, a bez prvog šutera Stepančića nema ni takve opasnosti sa desne strane. Plan B sa 7:6 i ne funkcioniše baš, tako da ako na utakmici ne krene kako treba, a obrambeni plan B sa Duvnjakom na 5:1 ne upali onda se desi ono što se desilo i završiš kao petnaesti, a imao si na 6 utakmica samo jednog evropskog protivnika.

Za Nemce sam već rekao da su prilično podbacili, prvenstveno zbog otkaza velikog broja igrača, ali se ipak više očekivalo od igrača iz najbolje svetske lige sa trofejnim Gislasonom na klupi. Iako poziciono to nije loš rezultat, šesto mesto je ipak malo za Norvešku nakon dva vezana polufinala prethodnih godina. Očekivali smo ih u finalu, način na koji su rasli sve ove godine, predvođeni maestralnim Sanderom Sagosenom, davao nam je za pravo da tako mislimo, ali izgleda da ih je početni poraz od Francuza udaljio od boljeg rezultata. Smatram da je većina igrača nakon F4 Lige šampiona pala u formi, osim Landina, pa tako verujem da je Sagosen mogao još bolje, a na kraju u najvažnijem meču se i povredio, sve kao posledica nadljudskih napora krajem kalendarske godine, a neposredno pred početak SP. Pored njih, ne plasmanom toliko, koliko izgledom, podbacili su Slovenci. Po meni su mnogo bolje izgledali na prethodnim takmičenjima i da je

različita vrsta energije koju isijavaju Veselin Vujović i Ljuba Vranješ pravila tu razliku.

Kontinuitet Španije

Ako možemo da "potpišemo" da će Danska, Francuska i Španija biti u prvih 5,6 na svakom takmičenju, onda se to poprilično nije očekivalo od Švedana i od Mađara. Od Švedana i možda, ali sva-kako ih niko nije video u finalu, dok su Mađari, usudio bih se reći, najpriyatnije iznenadenje ovog Svetskog prvenstva. Igrali su odličan rukomet,

Mađari, usudio bih se reći, najpriyatnije iznenadenje ovog Svetskog prvenstva. Igrali su odličan rukomet, dobro u odbrani iz koje se razvijala fina tranzicija i vrlo raznovrsno u napadu

Visok nivo u Egiptu: reprezentacija Švedske

dobro u odbrani iz koje se razvijala fina tranzicija i vrlo raznovrsno u napadu. Tandem na klupi, gde nije lako uklopiti domaćeg trenera i stranca je dobro funkcionisao i sve je to dalo dobru sliku o mađarskoj reprezentaciji sa lepom perspektivom za dalje. Mikler na golu i Lekai u polju sve linije su dobro uvezali pa snaga u Bodu, Banhidiju, pomenutom Mateu i ostalim dobrim mađarskim igračima podgreva nadu ljubiteljima rukometa u Mađarskoj da ih može videti dogodine na finalnom vikendu Evropskog prvenstva u Budimpešti. Španija već godinama izvlači i više od maksimuma svog potencijala i osvaja medalje u kontinuitetu. Tim koji je kao grupa verovatno na samom kraju svog igranja, ali je zadovoljstvo gledati ih kako kvalitetno menjaju odbrane, tim koji zna kada da ubrza, a kada, da se izrazim fudbalskim rečnikom, da stane na loptu. Taktički, savršeno pismena ekipa koja zna da odgovori svakom zadatom proble-

• • • •

mu od strane protivnika. Pored aut linije stoji super-analitični Đordi Ribera, sjajan taktičar, dok na onoj drugoj, takođe veoma važnoj, gol liniji je možda i najujednačeniji visoko kvalitetni golmanski par De Vargas - Korales. Ukoliko naprave rezultat u Tokiju, za očekivati je da veliki broj nosilaca ove reprezentacije prestane sa igranjem za španski nacionalni tim, pa će biti zanimljivo videti novu špansku selekciju u narednim godinama predvremenom braćom Dujšebaev.

O Francuzima ne bih dužio, nisu pokazali ništa novo. Bez obzira što su došli do polufinala imam utisak da je to ipak bilo više na suvi individualni super-kvalitet nego na onaj sistemski. Nakon očajnog nastupa u 2020. i slabih januarskih kvalifikacija nisu bili ubrajani u favorite, ali su potvrdili onu staru da je "forma prolazna, a klasa večna". Namerno nisam nigde pominjao Egipat, jer mislim da mogu da ih izjednačim sa finalistima. Ono što su nam Egipat i Danska pružili u utakmici četvrtfinala je za rukometne almanah, udžbenike, analize i sve druge moguće arhive koji postoje. To je bila ubedljivo najinteresantnija utakmica, ne samo ovog prvenstva, već možda i poslednjih godina. Kada nova decenija počne ovako jednim rukometnim rolerkosterom i "provoza" nas samo tako onda se bojim da ćemo već u Tokiju biti nezadovoljni kvalitetom, jer su Egipat

i Danska podigli lestvicu veoma visoko. Egipat je igrao vrlo dobro, imali su sve u svojim rukama da pobede regularno Dansku, ali možda situacija u kojoj su se našli prvi put je bila tako prirodna za Danske i tu je došlo do tih nijansi na strani Skandinavaca. Svakako odličan turnir za Egipat, koji ne sme da ispusti generacije 1998 i 2000 sa vrhunskim rezultatima u mlađim kategorijama.

Danska uvek igra svoju igru

Danska je na putu do polufinala imala samo jednu evropsku selekciju i jasno je da su prilično bezbolno prešli isti. Praktično su imali čak dve utakmice koje nisu ni morali da igraju, protiv Konga i Hrvatske. Mikel Hansen je zaigrao na svom nivou kada je to bilo najvažnije, ali je po meni Dansku na svojim plećima izneo Niklas Landin, jer kada je Danska bila sa Egiptom "na konopcima" on ih je vratio u život i dao im snagu za konačni trijumf. Danska uvek igra svoju igru, prepoznatljivu, ali ono što je malo drugačije su promene odbrambenih formacija, tako da je čak i u finalu promena odbrane donela dosta toga dobrog pa je to, možda, i poruka klubovima koji nastupaju na top nivou da se ne može sa samo jednim napadačkim i jednim odbrambenim

sistemom osvajati Liga šampiona ma koliko kvalitetne igrače imali.

Novi švedski selektor, inače Norvežanin Glen Solberg je napravio jedan mali rez, izabrao svoju selekciju bez nekoliko zvučnih imena, uspostavio neke važne principe i uz jednu sjajnu igru došao do finala Svetskog prvenstva, prvog za Švedske posle 20 godina. Da je prost rukomet – najbolji, a i najefikasniji rukomet, pokazali su nam na svom primeru Švedsani i bilo je zadovoljstvo gledati ih. Bez konfuznih, zbumujućih kombinacija, sa puno viškova i povratnih viškova, saradnje malih grupa igrača dva na dva i tri na tri kao i mini-akcija, švedski napad je zaista delovao dobro i lepo, čak možda i lepše nego danski. Kada se sve sabere, dve reprezentacije koje su najviše prikazale su igrale finale, a prva sledeća najbolja u tom segmentu prikazanog je osvojila bronzu.

Kao zaključak svega viđenog i napisanog, a u odnosu na to gde se sada nalazi srpska muška reprezentacija, možemo sa žaljenjem da kažemo kako je velika šteta što nismo učestvovali, jer bi sigurno imali šta da ponudimo i ko zna dokle da doguramo. ■

Zanimljivosti

- Bilo je ovo 27. po redu Svetsko prvenstvo
- Mikel Hansen treći put MVP (2013, 2019. i 2021.)
- Danska je četvrta država koja je odbranila titulu prvaka (Švedska, Rumunija, Francuska)
- Prvak je odbranio titulu po šesti put (Rumunija 2x, Francuska 2x, Švedska i Danska po jednom)
- Najviše golova na jednoj utakmici dala je reprezentacija Slovenije, 51 gol protiv Koreje
- Najviše golova na jednoj utakmici, 80, postignuto je u duelu Slovenija - Koreja 51-29
- 8 igrača je postiglo po 12 golova na jednom meču
- Najbolji strelac SP je Frankis Marzo iz Katara sa 58 golova na 7 utakmica
- Frankis Marzo iz Katara je najbolji strelac SP, a da nijedan gol nije dao sa linije od 7 m
- Tri debitantske reprezentacije: Urugvaj, Zelenortska Ostrva i Kongo
- Rusija je zbog kazne svetske anti-doping agencije nastupala pod imenom "Rukometni savez Rusije"
- Prvo SP sa 32 zemlje učesnice
- Prvo SP bez gledalaca u dvoranama
- Prvo odigrano muško seniorsko takmičenje na globalnom nivou u kolektivnim sportovima od početka pandemije
- Zelenortska Ostrva su prva reprezentacija koja je počela, a da nije završila takmičenje
- Severna Makedonija i Švajcarska zamenile Češku i SAD koje su otkazale učešće zbog problema sa korona virusom
- Danac Nikolaj Jakobsen je postao sedmi selektor u istoriji koji je osvojio Svetsko prvenstvo dva ili više puta, a četvrti koji je to uradio dva puta za redom

MEN'S EHF EURO 2022
FOTO PRIČA

Za 180 minuta do EP 2022.

Ni najveći optimisti nisu očekivali da reprezentacija Srbije kao prva u kvalifikacijama izbori plasman na Evropsko prvenstvo koje će se u januaru 2022. godine održati u Mađarskoj i Slovačkoj. Na debiju španskog trenera Tonija Đerone u ulozi selektora "Orlova", viđene su dve pobede i remi u grupi sa Francuskom (27:24 i 26:26) i Grčkom (31:21), što je nakon odustajanja Belgije zbog pandemije COVID-19, bilo dovoljno da Srbija završi kao prva na tabeli i pre poslednje utakmice sa Grcima u gostima 29. aprila.

- Niko nije mogao da očekuje takav početak, s obzirom da su nas čekala dva meča sa Francuskom. Svi članovi tima odradili su svoj posao najbolje moguće. Prezadovoljan sam kako smo radići kroz treninge, video, korekcije i razgovore. Momci su napravili neverovatan rezultat. Puno smo razgovarali individualno sa njima, kako se osećaju, šta su im zadaci i kako vide tim. Bez njihovog zalaganja, posvećenosti i takvog stava ništa ne bismo mogli da uradimo, a bili su sjajni od prvog do poslednjeg dana. Napravili smo iznenadenje u prvom meču sa Francuskom, ali sam ponosniji drugim iako nismo pobedili. Tim je pokazao karakter i nešto više. Znali smo da neće biti lako ni protiv Grčke, ali smo jakom odbranom uspeli da slomimo njihov otpor. Pet od šest poena je sjajan start, ali ostajemo sa nogama na zemlji - kaže Toni Đerona i dodaje vezano za ciljeve nacionalnog tima.

- Zašto da se ne plasiramo u glavnu fazu na EURO 2022, ali to bi bio prvi veliki korak. Osnovno je plasirati se na svako veliko takmičenje. Jako je bitno što smo završili kao prvi u grupi što nam daje povoljniji žreb. Uvek je potrebna i doza sreće. Ovakva situacija nam omogućava da napravimo dobre planove, da krenemo da radimo i sa B reprezentacijom, koja će omogućiti i više iskustva mlađim igračima. Potrebno je pomoći i klubovima da se dalje razvijaju. Nadam se da će i ovaj rezultat doneti pozitivnu energiju svima u srpskom rukometu - jasan je Katalonac.

Reprezentacija Srbije je poslednji put kao prva u grupi završila kvalifikacije za Evropsko prvenstvo 2014.

Stvaramo sportiste i ljude

Kako funkcioniše sistem u najvećem sportskom društvu na planeti? Španska Barselona kao jedan od najvećih sportskih brendova globalno, u poslednje tri decenije zagođspodarila je i rukometom. Najuspešniji rukometni klub u istoriji sa devet pehara EHF Lige šampiona i još 16 međunarodnih trofeja (po pet IHF Super Glouba i pehara namenjenih pobedniku Kupa pobednika Kupova, pet trofeja Super Kupa i jedan EHF Kup), tokom godina menjao je nivo ulaganja u dolaske najvećih imena u našem sportu, ali i uvek imao jasnu osnovu u igračima iz svoje škole.

Kako se oni stvaraju u klubu koji ima 27 titula u španskom rukometu? Ko ih stvara? Kako je organizovan rad od najmlađih selekcija do B tima koji se takmiči u drugoj španskoj ligi? Kakvu viziju ima Barselona u svojoj rukometnoj sekciji? U otkrivanju postulata škole iz koje su potekla imena poput Barufeta, Tomasa, Vargasa, Koraljesa, Ugaldea, Arinja i mnogih drugih, pomogao nam je aktuelni selektor reprezentacije Srbije, Toni Đerona, koji je u periodu od 1999. do 2015. godine bio član katalonske sportske porodice.

Đerona je posle završetka Fakulteta za sport, a nakon sedam godina rada sa različitim klubovima širom Katalonije, 1999. godine stigao u Barselonu. U rukometnom gigantu prvo je radio sa generacijom do 16 godina. Vodio je i selekciju do 14 godina, zatim B ekipu, bio pomoćnik u prvom timu koji je došao do trofeja EHF Lige šampiona u sezoni 2004/2005, a poslednjih sedam godina paralelno je rukovodio B timom i obavljao funkciju tehničkog direktora svih mlađih selekcija.

Koje sve selekcije ima Barselona?

Krećemo sa selekcijom do 14 godina, zatim U15, U16, 18 iznad koga je B tim koji je ispod pravog tima. U kontaktu smo sa trenerima širom Katalonije, gledamo njihove turnire U14, U12, pratimo šta se događa u regionu. Kada sam obavljao funkciju tehničkog direktora škole, išao sam na U18, U16 nacionalna prvenstva i svako leto gledao Evropska ili Svetska prvenstva U19 i U21. Prioritet je uvek isti. Piramida je postavljena. Gledamo šta imamo u prvom timu i na osnovu toga formiramo potrebe za naredne 3-4 godine. Osnovno je da želimo da stvorimo igrača koji može da pomogne prvom timu u trenažnom procesu, jer reći za nekog sa 14-15 godina da će igrati u prvom timu Barselone, to je teško planirati. Lociramo igrače koji bi potencijalno mogli, a u traganju prvo gledamo Kataloniju, zatim Španiju, a onda više nije bitno, ceo svet je u opticaju. Teško je dovesti U16 igrača iz inostranstva. Za to bi igrač morao da ima 16,17,18 godina.

Ispod 16 veoma je teško, jer imamo samo par mesta. Ukratko, baza je Katalonija, zatim Španija, a tek se onda gleda inostranstvo.

Koliko igrači u mlađim kategorijama treniraju?

Trenira se svaki dan, a pored standardnih selekcija postojala je i elitna grupa bez obzira na godište. Kasnije je Ćavi Paskval uključio sve momke iz U18 u tu

Osnovno je da želimo da stvorimo igrača koji može da pomogne prvom timu u trenažnom procesu, jer reći za nekog sa 14-15 godina da će igrati u prvom timu Barselone, to je teško planirati

grupu. Sa generacijom Vargasa i Koraljesa radio sam pet puta prepodne i četiri puta popodne, ukupno devet treninga nedeljno. Ujutru bismo počinjali u 7:30, završavali u 9. Posle toga su išli na školu ili fakultet, ručali, a onda popodne svako trenirao u svojoj grupi (U16,U18 i B tim). Slobodna je bila samo sreda popodne. Program se nije menjao u zavisnosti od toga da li u subotu ili nedelju imaju neku važnu utakmicu. Jednostavno, to nije bitno. Bitno je da treniramo, radimo, individualno razvijamo igrače, da gledamo u budućnost. Sezona je podeljena u tri dela. Radi se u fitnesu tri puta nedeljno. Sa teretanom se kreće u U16 uzrastu, ali pre toga se rade „stanice“ sa medicinkama, preponama, trakama. Što se tiče „pipanja čelika“, to kreće sa U16. Za fizički pripremu zadužen je poseban trener, kao i za golmane. Četiri godine sam se budio u 6:30 svako jutro i trenirao sa momcima od 7:30 do 9. Utorkom i četvrtkom smo radili individualno. Takav rad daje mnogo više informacija o igraču koje možeš da iskoristiš.

Koliko je obrazovanje bitno za boravak u sistemu Barselone?

Tokom svog boravka u klubu izbacio sam nekoliko igrača zbog toga što nisu prošli ispite na kraju godine. To je dogovor koji imamo sa roditeljima. Ako ocene na kraju godine nisu dovoljne, igrač napušta Barselonu bez obzira o kakvom talentu je reč. Izbacio sam iz kluba jednog momka koji je bio španski U18 reprezentativac. Njegove ocene i ponašanje nisu bile na nivou Barselone. To je kod nas veoma bitno. U B timu koji je tri godine zaredom osvajao drugu ligu bilo je 90%

.....

momaka koji danas imaju fakultetsku diplomu. To je veoma bitno i važno za Barselonu.

Mlađi igrači iz inostranstva, poput srpskog kadetskog reprezentativca Cenića, žive u čuvenoj La Masiji, akademiji u kojoj rastu nove fudbalske, košarkaške, rukometne zvezde...

Tu su uglavnom momci iz inostranstva. Ima oko 70 mesta, 45-50 je rezervisano za fudbal, 10-12 za košarku, 5-6 za rukomet i ostale. Tu važe posebna pravila. Na raspolaganju su im nutricionista, psiholog, mentor što se tiče škole, sve se prati. Moraju obavezno da uče na dnevnom nivou, poštovanje obaveza je maksimalno. Dok sam radio kao tehnički direktor imao sam redovne sastanke sa profesorima, prenosio to roditeljima. Posvećuje se velika

pažnja tome u kakve će sportiste i ljude da izrastu. Ocene u školi i njihovo ponašanje je veoma bitno. Stalno se obučavaju, dolaze ljudi koji im govore inspirativne stvari i svoja iskustva. Tu su i alpinisti, i osobe sa invaliditetom i bivši sportisti koji su bankrotirali. Cilj je da se mlađi ljudi usmere na pravi način i formiraju u zdrave osobe.

Da li postoji pritisak rezultata u mlađim kategorijama?

Nikako. Učenje je prvo i osnovno, a zatim ponašanje na treningu. To je sve. Nikada prioritet nije osvojiti neko prvenstvo ili turnir. Prioritet škole je pomoći prvom timu. Kada se približiš, kada si u B timu, onda je odgovornost i pritisak veći. Kada si član B tima, a dobiješ poziv za trening sa prvom ekipom, moraš biti spreman. To je ono što je mla-

dom igraču prva dužnost, a ne da li će osvojiti neki pehar u svom uzrastu.

Da li potencirate učestvovanje na međunarodnim turnirima?

Svakako, ali uslov je da putovanje i smeštaj Barselonu ne košta ništa. To je zakon. Nije problem da idemo i igramo negde, ali to klub ne sme da košta. U suprotnom, ne bismo mogli da se odbranimo od poziva jer je Barselona veliki brend. Zato idemo tamo gde su troškovi pokriveni.

Kroz vaše ruke prošli su Koraljes, Vargas, Arinjo, Ugalde...

Kristijan Ugalde je imao 13 godina kada sam ga doveo u Barselonu. Napravio je ozbiljnu karijeru u prvom timu i kasnije Vespremu. Rođen je u Barseloni, isto kao

Ako ocene u školi na kraju godine nisu dovoljne, igrač napušta Barselonu bez obzira o kakvom talentu je reč. Izbacio sam iz kluba jednog momka koji je bio španski U18 reprezentativac. Njegove ocene i ponašanje nisu bile na nivou Barselone

Viktor Tomas, Arinjo, Gomez. Aleš Gomez je iz Sabadelja, sećam se da sam morao da idem kod njegovih roditelja jer je imao problema sa školom. Imali smo par sastanaka, bilo mu je rečeno da će izgubiti mesto u klubu ako ne počne da uči i sredi ocene. Rekao je da će to promeniti i tako je i bilo. Sada je ozbiljan profesionalac koga zna čitava planeta. Kao primer mogu da istaknem Aitora Arinja. Igrao je u drugom timu sa 16 godina. Njegov otac je bio igrač Barselone, roditelji su doktori, veoma se lepo ponašaju, nikada nisu stavili ni jednu primedbu ili bilo šta sugerisali. Dobio je sistem vrednosti i vaspitanje iz porodice. Veliki je radnik. Tako ne morate puno da usmeravate.

Interes za igranje u dresu Barselone je veliki, a prostora i nema puno s obzirom da postoji 17, 18 igrača u jednoj generaciji. Kako se postavlja granica i brani od uticaja poznatih roditelja i ostalih zainteresovanih da im deca igraju u klubu koji je svetinja za sve Katalonce?

Sada su u školi deca od Barbeita, Barufeta, Ćavija Paskvala i još nekih poznatih imena. Nikada nismo imali situaciju da postoji pritisak u radu zato što je neko nečije dete. Nekada ima problema, ali za mojih sedam godina na funkciji direktora, samo dva puta sam pričao sa roditeljima. Rekao sam im da ukoliko su nervozni, mogu im poslati video sa

utakmice da pogledaju, ali da ako dođu u halu da gledaju svoju decu ne smeju tako da se ponašaju. To je to, svi moraju da poštuju pravila, nema buke i pritiska kada su u dvorani. Najponosniji sam kada mi u hotelu ili vozači autobusa kažu da su se deca ponašala primerno. Veoma vodimo računa o tome. Roditelji znaju gde im je mesto. Mogu jedino petkom da pogledaju trening i to je sve. Svi ostali treninzi su zatvoreni, želimo da izbegnemo pritisak, zato ostaju ispred dvorane.

Da li mladi igrači imaju ugovore?

Ne. Dogovor je da momci ostaju godinu dana ako se dobro ponašaju. Kada uđu u U18, dobijaju neku vrstu kompenzacije, plaćen stan u La Masiji, 50 evra za troškove telefona ili bioskop. To je sve. U B timu neki igraju besplatno, neki uzimaju 200 evra mesečno, a maksimum je 7.000-8.000 na go-dišnjem nivou. To su momci od 19,20 godina, studenti, to im nije problem. Prvi treneri selekcija su

pod ugovorom, dok su asistenti na nekoj vrsti nadoknade za benzin i troškove. Svaki tim ima par trenera. Tu su i treneri za fizičku pripremu koji rade sa B timom i mlađim kategorijama. Imamo i trenera golmana, jednog za sve mlađe kategorije.

U kojoj meri je trener prvog tima zainteresovan za rad mlađih kategorija?

Paski je uvek bio zainteresovan, pratilo je, bili smo u kontaktu. Pre toga sam bio sa Riverom. Na nedeljnom nivou smo imali sastanke, on je tražio da diskutujemo, da pogledamo utakmice. Bio sam u dvostrukoj ulozi trenera B tima i direktora mlađih kategorija. Sada su to odvojene funkcije.

Šta je potrebno igrač da zna 16, a šta sa 20 godina?

Po mom mišljenju, igrač sa 20 godina već treba da poseduje sve što profesionalni rukometnički mura da ima. Što se tiče procesa sa U14,U16, to je pre svega

Najponosniji sam kada mi u hotelu ili vozači autobusa kažu da su se deca ponašala primerno. Veoma vodimo računa o tome. Roditelji znaju gde im je mesto. Mogu jedino petkom da pogledaju trening i to je sve. Svi ostali treninzi su zatvoreni, želimo da izbegnemo pritisak, zato ostaju ispred dvorane

adekvatno ponašanje. Ako usvoje pravila ponašanja u tom uzrastu, sve će posle biti lakše. Kako raditi, kako se ponašati, kako respektovati ljude. To je osnov postojanja u Barseloni. Mnogo puta sam čuo trenere iz drugih klubova koji mi kažu „kako je lako raditi sa momcima koji su odrastali u Barseloni“. Momci znaju da se ponašaju. Mi ne pravimo super-

zvezde. Kakva si ti superzvezda ako dođeš na trening sa Palmarsonom, Entreriosom, Karabatićem ili Rutenkom? Ti si tu da pomažeš, a oni su zvezde. Je dan Barufet je pored rukometa završio fakultet i postao advokat. To je primer – jasan je na kraju priče o Barseloni, čovek koji je dobar deo života posvetio stvaranju igrača, Toni Đerona. ■

MODELITRANZICIJE

iz faze napada u fazu odbrane

Zadatak tranzicije iz napada u odbranu je da ekipa nakon izgubljene lopte što pre zauzme povoljne pozicije za igru u odbrani. Brza tranzicija iz napada u odbranu mora postojati ukoliko se želi onemogućiti protivniku da stekne prostornu i brojčanu prednost u kontranapadu.

Tranzicija iz napada u odbranu predstavlja sprečavanje prvog talasa protivničkog kontranapada. Uvežbanom tranzicijom ometamo napadače protivničke ekipe da dođu u povoljnu poziciju za prijem lopte, tj. pokušavamo da onemogućimo brzo vraćanje lopte u igru od strane golmana.

Na taj način usporavamo napredovanje protivnika i dobijamo na vremenu da formiramo sistem igre u odbrani.

Za uspešnu tranziciju iz napada u fazu odbrane važan je pravilan raspored odbrambenih igrača kao i brzo zauzimanja pozicije na liniji povratka u odbranu. Pozicije igrača u odbrani se zauzimaju zavisno od toga koliko igrača učestvuje u tranziciji iz napada u odbranu.

Jedan od čestih rasporeda igrača prilikom vraćanja iz napada u odbranu je da tri igrača oko centra igrališta zauzmu prvu liniju takve odbrane. Potom se po istom principu formira druga linija od dva igrača, dok poslednji igrač formira „vrh“ tranzicione piramide u formaciji 1-2-3. Iz takve formacije se igrači po potrebi raspoređuju na odgovarajuće pozicije i uloge u odbrani koja se igra.

Obučavanje igrača za igru u tranziciji u fazu odbrane uvežbava se individualno, grupno i kolektivno u uslovima igre (situacioni trening).

U nastavku rada navećemo neke trenažne prime-re za uvežbavanje igre u tranziciji iz napada u odbranu.

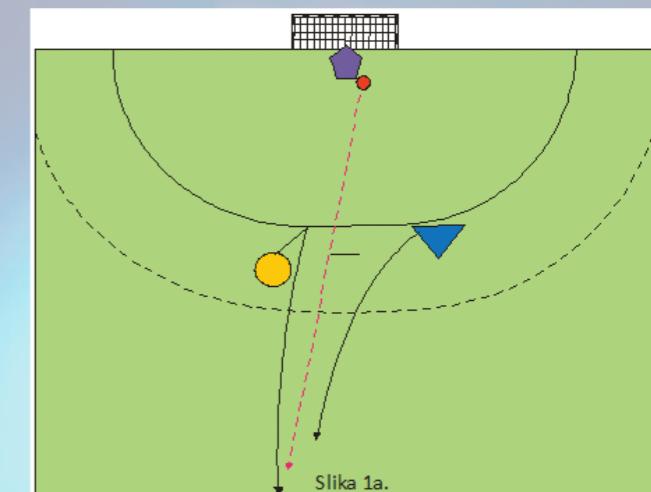
Na slikama 1 i 1a prikazan je primer individualnog

LEGENDA I POPIS SKRAĆENICA

	Napadač
	Odbrambeni igrač
	Golman
	Lopta
	Šut na gol
	Kretanje igrača
	Kretanje lopte
	Sledeća pozicija igrača
T	Trener
LK	Levo krilo
LB	Levi bek
SB	Srednji bek
DB	Desni bek
DK	Desno krilo
P	Pivotmen

Slika 1.

Slika 1a.

uvežbavanja tranzicije iz napada u odbranu. U primeru učestvuje 2 igrača.

Jedan od igrača dodaje loptu odbrambenom igraču nakon čega sledi ukrštanje i šut na gol (Slika 1).

Napadač nakon ukrštanja mora da dođe do linije 6 metara (Slika 1a) i istrčava kontranapad a drugi igrač nakon šutiranja na gol pokušava da spreči kontranapad tj. direktni pas upućen od golmana.

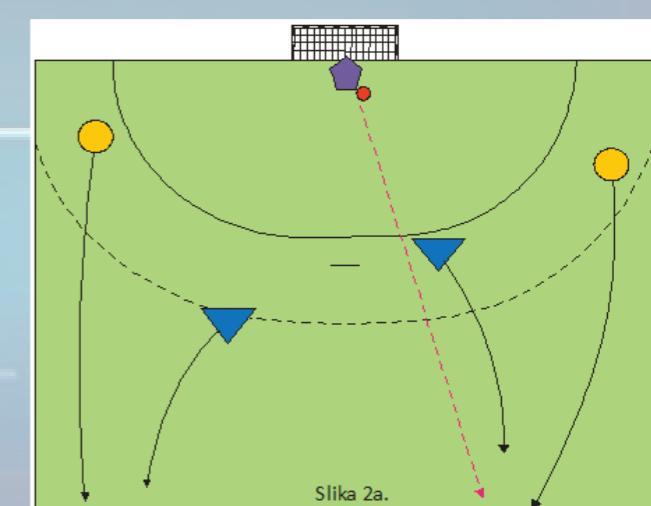
Na slikama 2 i 2a prikazan je primer grupnog uvežbavanja tranzicije iz napada u odbranu sa dva igrača. U primeru učestvuje 4 igrača.

Dva igrača sa loptom rade ukrštanje i izvode šut (Slika 2).

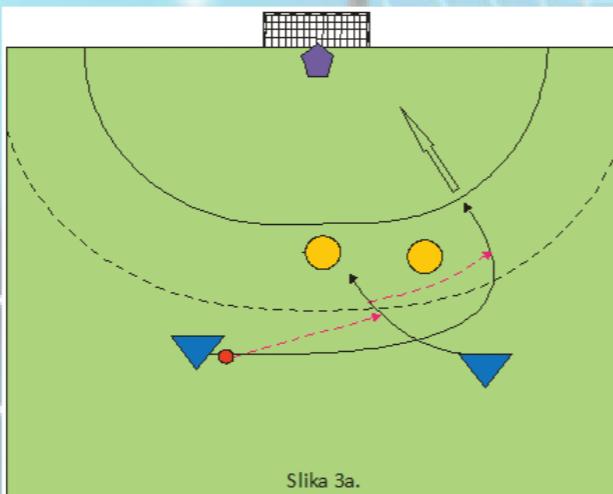
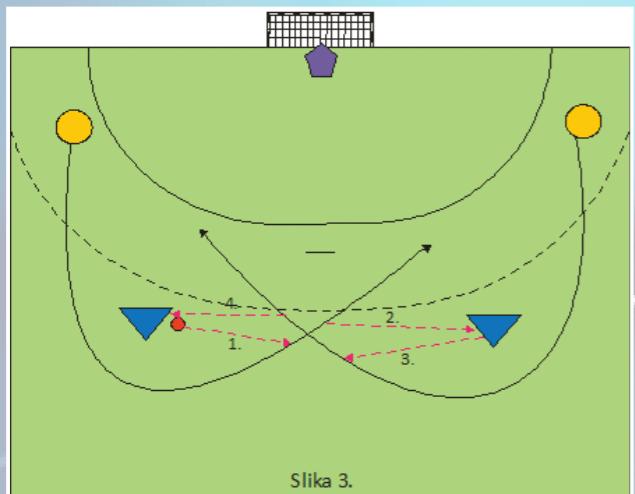
Nakon šuta na gol, druga dva igrača dobijaju loptu od golmana i započinju kontranapad (Slika 2a) dok igrači koji su izveli šut na gol pokušavaju da spreče isti (tranzicija iz napada u fazu odbrane sa dva igrača).

Slika 2.

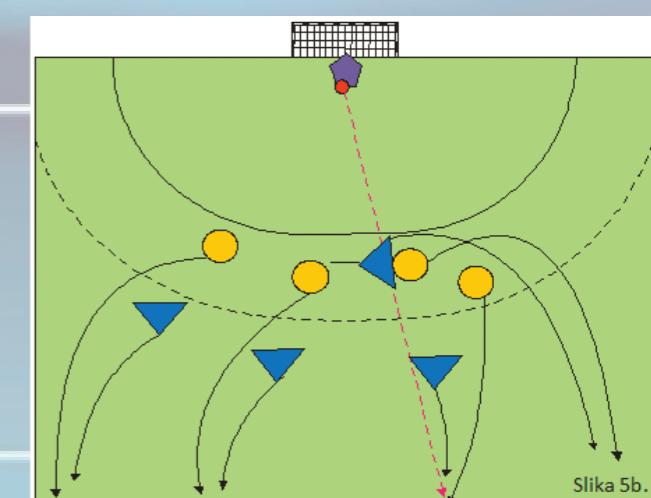
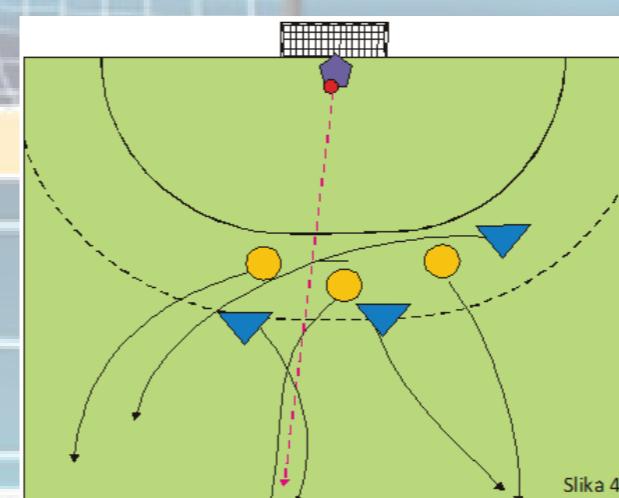
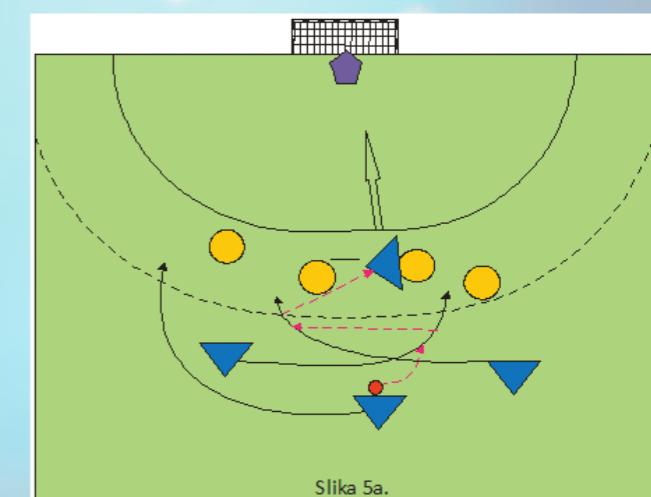
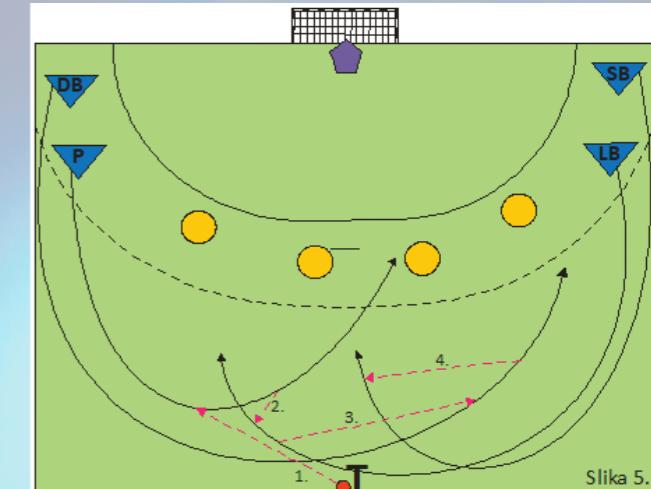
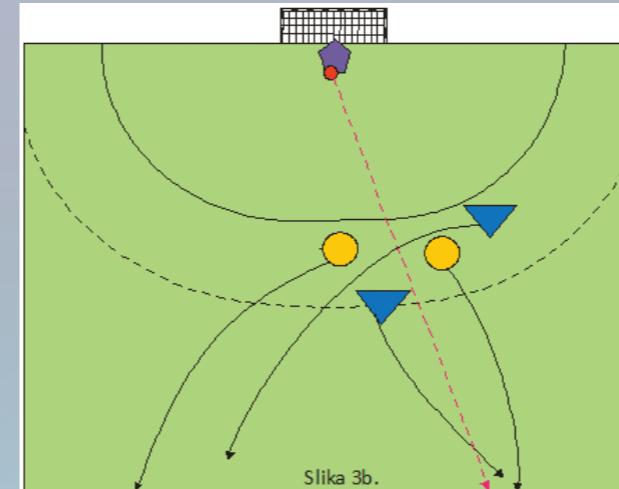
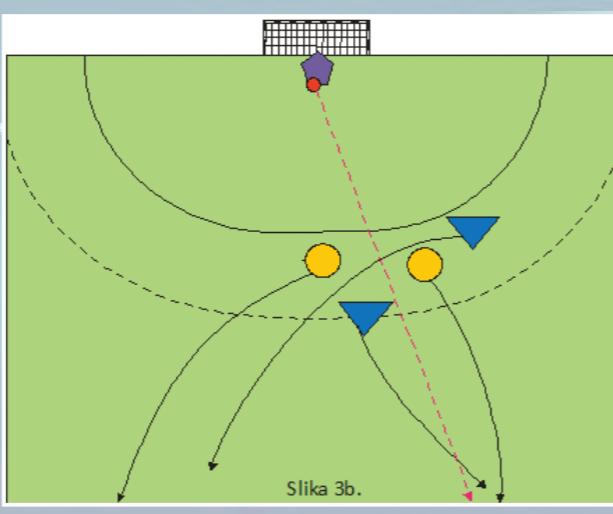

Slika 2a.

Na slikama 3, 3a i 3b prikazan je primer grupnog uvežbavanja tranzicije iz napada u odbranu sa dva igrača. U primeru učestvuje 4 igrača.

Na početku izvođenja vežbe, dva igrača sa krilnih pozicija ukrštaju sa bekovima i odlaze po dijagonalni u odbranu (Slika 3) da bi formirali igru 2:2. U nastavku akcije igrači na poziciji bekova kroz igru 2:2 pokušavaju da nadigraju odbrambene igrače (akciju jednostrukog ukrštanja i njena realizacija – Slika 3a). Nakon realizacije napada odbrambeni igrači započinju kontranapad koji prethodni napadači pokušavaju da spreče (Slika 3b) igrom u tranziciji iz napada u fazu odbrane.

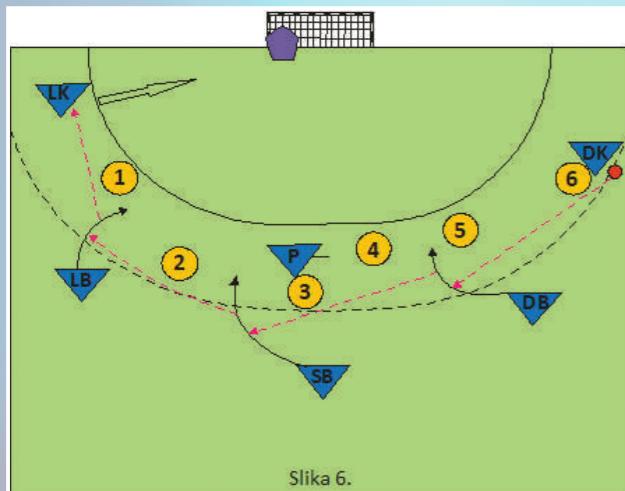
Na slikama 4, 4a i 4b prikazan je primer grupnog uvežbavanja tranzicije iz napada u odbranu sa tri igrača. U primeru učestvuje 6 igrača. Na početku vežbe imamo šest napadača. Pivotmen radi ukrštanje sa srednjim bekom i postaje centralni odbrambeni igrač a krilni igrači ukrštaju sa bekovima i odlaze po dijagonalni na odbrambene pozicije kako bi se formirala igra 3:3 (Slika 4). Nakon realizacije ovakvog napada i šutna na gol (Slika 4a), tri odbrambena napadača kreću u kontranapad dodavanjem lopte od golmana (Slika 4b) a dotadašnji napadači tranzicijom iz napada u odbranu pokušavaju da osuđete akciju.

Na slikama 5, 5a i 5b prikazan je primer grupnog uvežbavanja tranzicije iz napada u odbranu sa četiri igrača. U primeru učestvuje 8 igrača.

.....

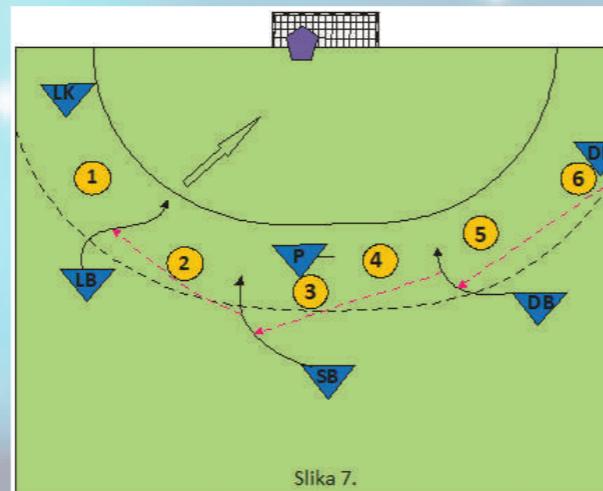
Na početku primera četiri igrača su zauzeli pozicije u odbrani. Po dva igrača se nalaze u ugлу terena. Pivotmen (P) prima loptu od trenera (T) koji se nalazi na centru igrališta (Slika 5) i nakon primljene lopte ukršta sa levim bekom (LB) koji dalje ukršta sa desnim bekom (DB) a on ukršta sa srednjim bekom (SB). Na takav način, zauzimanjem svojih pozicija u napadu, formirali smo igru 4:4 (Slika 5a). Nakon dogovorene akcije i šuta na gol sa pozicije pivotmena, odbrambeni igrači započinju kontranapad dodavanjem lopte od golmana a dotadašnji napadači tranzicijom iz napada u fazu odbrane pokušavaju da osuđete isti.

Na slikama 6 i 6a prikazan je primer kolektivnog uvežbavanja tranzicije iz napada u odbranu nakon igre 6:6.

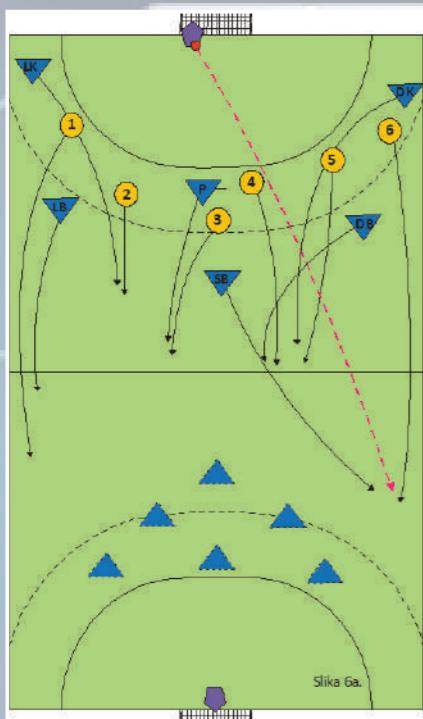

Slika 6.

Nakon dogovorene akcije u napadu (stvaranje „viška“ za levo krilo – Slika 6) koja se završava šutiranjem sa pozicije levog krila (LK), odbrambeni igrači započinju kontranapad, a napadači započinju sa tranzicijom iz napada u fazu odbrane. Bek koji je najbliži svom golu (SB) sprečava direktno dodavanje lopte od strane golmana igraču broj 6 iz odbrane. Raspored ostalih igrača po sprečavanju prvog pasa od golmana je sledeći: levi bek (LB) sprečava igrača broj 1 iz odbrane, desni bek (DB) sprečava igrača broj 4 iz odbrane, desno krilo (DK) sprečava igrača broj 5 iz odbrane, pivotmen (P) sprečava igrača broj 3 iz odbrane i levo krilo (LK), koje je izvršilo šut na gol, sprečava igrača broj 2 iz odbrane. Osnovna ideja je da se prostorno formira formacija 1:2:3 do prvog prekida (Slika 6a) i onda formirati dogovoren sistem igre u odbrani.

Slika 7.

Slika 6a.

Slika 7a.

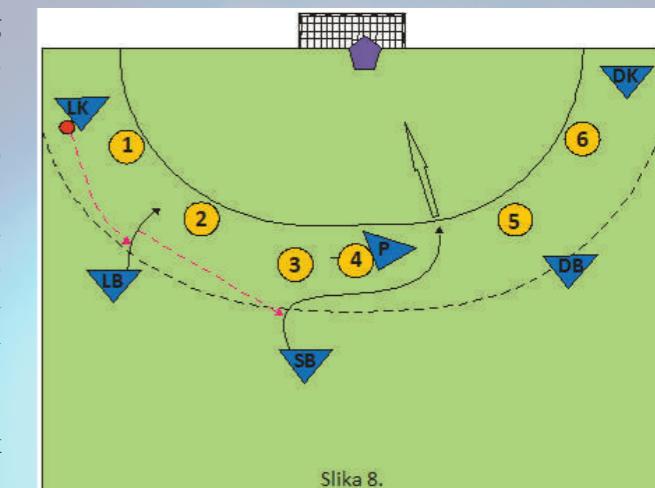
Na slikama 7 i 7a prikazan je primer kolektivnog uvežbavanja tranzicije iz napada u odbranu nakon igre 6:6.

Nakon dogovorene akcije u napadu (Slika 7) koja se završava šutiranjem sa pozicije levog beka (LB), odbrambeni igrači započinju kontranapad a napadači započinju sa tranzicijom iz napada u fazu odbrane. Srednji bek (SB), koji je najbliži svom golu, sprečava direktno dodavanje lopte od strane golmana igraču broj 1 iz odbrane. Raspored ostalih igrača po sprečavanju dodavanja od golmana je sledeći: levo krilo (LK) sprečava igrača broj 2 iz odbrane, desni bek (DB) sprečava igrača broj 6 iz odbrane, pivotmen (P) sprečava igrača broj 5 iz odbrane, pivotmen (P) sprečava igrača broj 4 iz odbrane i srednji bek (SB) koji je izvršio šut na gol sprečava igrača broj 3 iz odbrane. Odbrambeni igrači (Slika 7a) se trude da za što kraće vreme prostorno formiraju formaciju 1:2:3 do prvog prekida i nakon toga formiraju dogovoren sistem igre u odbrani.

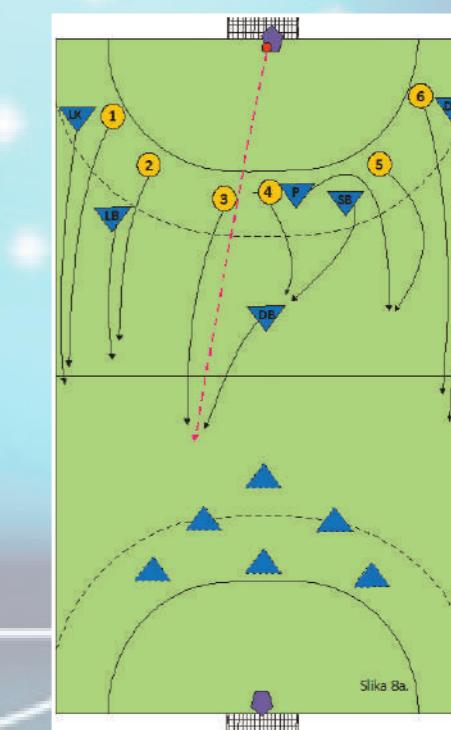
Na slikama 8 i 8a prikazan je primer kolektivnog uvežbavanja tranzicije iz napada u odbranu nakon igre 6:6.

Nakon dogovorene akcije u napadu (Slika 8) koja se završava šutiranjem sa pozicije srednjeg beka (SB) nakon prolaska pored blokade pivotmena, odbrambeni igrači započinju kontranapad a napadači započinju sa tranzicijom iz napada u fazu odbrane.

Desni bek (DB) koji je u ovoj situaciji najbliži svom golu sprečava direktno dodavanje lopte od strane golmana igraču broj 3 iz odbrane. Raspored ostalih igrača po sprečavanju dodavanja od golmana je sledeći: levo krilo (LK) sprečava igrača broj 1 iz odbrane, levi bek (LB) sprečava igrača broj 2 iz odbrane, desno krilo (DK) sprečava igrača broj 6 iz odbrane, pivotmen (P) sprečava igrača broj 5 iz odbrane i srednji bek (SB) koji je

Slika 8.

Slika 8a.

šutirao na gol sprečava igrača broj 4 iz odbrane. Odbrambeni igrači (Slika 8a) se trude da za što kraće vreme prostorno formiraju formaciju 1:2:3 do prvog prekida i onda formiraju dogovoren sistem igre u odbrani. ■

Literatura

- Englund, T. and Pascarella, J. (2019). *Soccer Transition Training*. Meyer&Meyer Sport 2019.
- Foretić, N. (2012). *Kriteriji situacijske učinkovitosti u vrhunskom rukometu*. Doktorska disertacija. Kineziološki fakultet Sveučilišta u Splitu, Split.
- Skarbalius, A. (2011). *Monitoring Sport Performance in Handball*. EHF Scientific Conference 2011. Vienna, Austria.

Rad sa decom

Rad sa decom donosi radost, iskrenost i veliko zadovoljstvo u praćenju i razvoju mlađih ljudi. Iskustva iz dugogodišnjeg rada, kao i način na koji sprovodimo trenažni proces i razmišljamo o mogućem radu sa decom u rukometu želimo da podelimo sa svim čitaocima časopisa 40x20. Posebno bih istakao da odnos trenera prema deci, budućim igračima, treba da bude ljudski, pedagoški, otvoren i sa poštovanjem "malih ljudi". Takav pristup od samog početka, a u kojem se potencira međusobno poštovanje, donosi rezultat i kod dece stvara osećaj sigurnosti. Zbog takvog pristupa, deca rado dolaze na treninge a sala postaje njihov omiljeni ambijent. U radu se vodimo razmišljanjem da pored svih obaveza koje imaju u školi, kao i obaveza kod kuće, u klubu stvaramo ambijent koji će ih relaksirati od ostalih dnevnih obaveza. Izuzetno je važno da svako dete ima isti tretman, da nema privilegovanih i da zadovoljni dolaze i odlaze sa treninga.

Treninzi za početnike, treba da budu raznovrsni. Osim razvoja osnovnih motoričkih sposobno-

sti koje u najmlađim uzrastima sprovodimo kroz različite zadatke u formi poligona, elementarnih igara, štafetnih igara i slično, tokom trenažnog procesa često primenjujemo različita takmičenja u kojim rukometna lopta predstavlja osnovni rezvizit. Poželjno je da svaki klub obezbedi što je moguće bolje uslove za rad svakog pojedinca. Tu prvenstveno potenciramo da svako dete na treningu ima svoju loptu sa kojom će se «družiti» na treningu, ali i tokom ostalog dela dana po završetku trenažne aktivnosti. Dete može da drži loptu u ruci dok dolazi na trening, uči, gleda televizor, pa čak „i dok spava“. Na takav način lopta postaje neraskidivi deo njegovog života.

Trening za početnike

Pravljenje selekcije je značajna stvar u formiranju škole rukometa. Danas smo prinuđeni da dosta improvizujemo u procesu selektiranja jer su drugi sportovi više zastupljeni u medijima i na takav način su u određenoj prednosti u odnosu na ruko-

met. Neki osnovni principi u selektiranju postoje i kao preporuka, ali ovde ćemo se osvrnuti na neka lična iskustva u našem radu:

- Osim osnovnih morfoloških parametara (telesna težina, telesna visina, širina i dužina šake, dužina potkoljenice) koji ne bi trebali da se zanemare, već smo ranije spomenuli da lopta treba da postane osnovna dečija „igračka“.
- Neophodno je izbegavati ranu specijalizaciju dece po pozicijama.
- Obučavati igrače osnovnim elementima tehnike prilagođenu njihovom uzrastu (manja lopta, „lakši“ zahtevi i slično) uz korišćenje obe ruke:
  - vođenje lopte (sa što manje gledanja iste, vođenje dve lopte, vođenje jedne lopte rukom a drugu loptu nogom, vođenje dve lopte nogama kombinovati vođenje lopte i teniske loptice i slično),
  - hvatanje i dodavanja (kratkim i dugim zamahom),
  - šutiranje na gol (sa zemlje i iz skoka),
  - fintiranje.

• **Taktičku obuku dece bi trebalo započeti kroz igru 1 na 1 (na takav način učimo igrače da pojedine elemente tehnike koriste u taktičke svrhe tj. za nadigravanje sa direktnim protivnikom - mišljenja smo da je ovaj vrlo bitan element zapostavljen u trenažnom procesu kod svih uzrasnih kategorija).**

- **Igrati 2 na 2 i 3 na 3 sa određenim zadacima (bez vođenja lopte, sa vođenjem lopte, sa dodavanjem o pod, sa dodavanjem iz skoka i slično. Potrebno je dozvoliti „slobodu“ u ispoljavanju igrača u određenom prostoru tj. da igrači prikažu do tada stečene veštine bez nametanja striktnih rešenja).**
- **Što se tiče odbrambenih zadataka, treba naučiti osnovni odbrambeni stav i sva moguća kretanja u stavu sa težnjom da igrači telom pokušavaju da odbrane „prostor“.**
- **Izbegavati zonske sisteme igre u odbrani.**

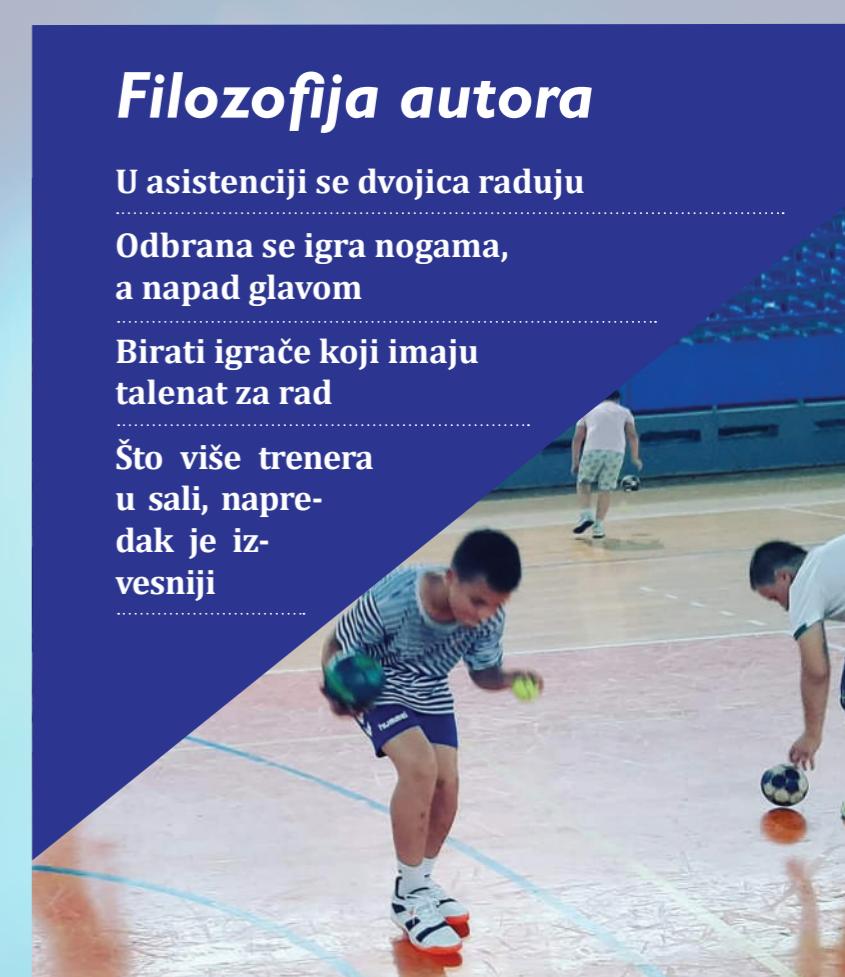
Filozofija autora

U asistenciji se dvojica raduju

Odbrana se igra nogama,
a napad glavom

Birati igrače koji imaju
talenat za rad

Što više trenera
u sali, napre-
dak je iz-
vesniji

• Raznolikost trenažnog procesa (menjati vežbe kako bi trenažni proces bio što zanimljiviji deci - određene zahteve je potrebno da sprovode bez opterećenja uz potrebne korekcije kroz komunikaciju sa igračima).

• Tokom trenažnog procesa u velikoj meri koristiti metod igre a tehničke zahteve korigovati kroz istu.

Osnovni zahtevi kojih se trebamo pridržavati tokom rada sa najmlađim uzrastom je da naučimo decu da zavole sport, da se korektno odnose prema protivnicima u pobedi i porazu, da stiču poznanstva koja će im ostati za ceo život i slično. Jedan od najbitnijih pokazatelja da trenažni proces ide u dobrom smeru je srećno i zadovoljno dete. Takvo dete će dolaziti redovno na treninge, družiti se kroz sport i ostvarivati dobre rezultate. Konačni cilj je socijalizacija dece i samopouzdanje.

U pedagoškom smislu, značajno je da steknu navike redovnog pohađanja treninga, poštovanja vremena (bez kašnjenja) i poštovanje svojih saigrača.

Sprovodenjem ustaljene procedure započinjanja treninga (vrsta i obraćanje ekipi) stvaramo disciplinu u timu, a kroz razgovore na početku i kraju treninga potenciramo značaj svih igrača u ostvarivanju rezultata. Kroz takve razgovore upoznajemo se sa potencijalnim problemima (nezadovoljstvo, loše ocene, problemi unutar ekipe i slično) ali i vaspitavamo igrače da pre početka treninga se javi trenerima i svojim drugovima. Na takav način ih učimo opštoj kulturi i komunikaciji koja je danas na vrlo niskom nivou (napredna tehnologija, telefoni, komunikacije preko društvenih mreža i slično).

Primer iz prakse: Pre nego što trener započne neku vežbu (1 na 1), on se rukuje sa jednim i drugim detetom i jasno se predstavi. Na takav način on ih uči da se pozdrave, „stegnu ruku“, pogledaju u oči i jasno kažu ime i prezime. Tako dolazimo do elementarne opšte i sportske kulture.

Prelazni period sa mini rukometa na veliki teren

Prvenstveno je potrebno napraviti što adekvatniju adaptaciju dece za nastavak bavljenja rukometom na za njih novom „velikom“ terenu. U tom periodu adaptacije na veliki teren, igrači počinju da uče osnovne kretanje koje se u odnosu na veći prostor mogu lakše usvojiti. Tu se prvenstveno misli na zahtevnija kretanja bez lopte, prijem lopte u kretanju, vođenje lopte, dodavanje lopte i naprednija fintiranja sa i bez lopte.

U tom periodu radi se na svrshodnjem povezivanje tehničko-taktičkih elemenata kroz različite primere vežbi:

- Vođenje lopte sa dodavanjem ili šutiranjem na gol,
- Prijem lopte - vođenje lopte (tzv. dribling) – prolaz i šutiranje na gol,
- Promena smera kretanja bez lopte – hvatanje lopte – dodavanje ili šutiranje na gol,
- Dodavanje u različitim formacijama (trougao, kvadrat) – tzv. vežbe „za glavu“,
- Fintiranje – prolaz sa šutiranjem na gol (u odnosu na reakciju odbrambenog igrača),
- Finta lažnog dodavanja (šutiranja) – pro-

laz sa šutiranjem na gol.

- Zaleti („zabidanja“) – uska i široka.
- Rad u olakšanim situacijama (2 na 1, 3 na 2 u ograničenom prostoru).

Šutiranje sa zemlje (bočni i čeoni šut)

- Potencirati na izuzetnom značaju igre u odbrani i potrebi da jedni drugima pomazu u situacijama kada je to neophodno (kolektivni duh)

- Vežbe za odbranu (u ograničenom prostoru igrati 2 na 2 – potencirati na izlasku igrača, na stavu i kretanju u stavu, pokrivanju prostora iza igrača koji je izašao, preuzimanju).

- Vežbe za odbranu (u ograničenom prostoru igrati 3 na 3 – potencirati na izlasku igrača, na stav i kretanje u stavu, pokrivanju prostora u odnosu na položaj pivotme na u napadu).

Primer: Posebno skrenuti pažnju igračima tokom obuke da se pivotmen „čuva“ sve dok se ne vrati sa igrač koji je izašao na napadača. Insistirati na tome da igrač koji je izašao na napadača, i nije napravio prekid igre, mora da kretanjem isprati napadača do predaje lopte i najbržom putanjom se vrati na svoju poziciju.

Primer iz prakse: Često dajemo različite zadatke sa jednom ili više lopti u kombinaciji sa koordinacionom mrežom. Ne retko su to pitanja iz matematike (npr tablica množenja, sabiranje i oduzimanje i slično u zavisnosti od uzraste polaznika), geografije (pitanja iz opšte kulture), istorije (značajni datumi iz srpske istorije) i slično.

Primer iz prakse: Vođenje lopte u različitim zadatacima (napred-nazad, sa promenom smera, kroz noge, iza leđa, sa dve lopte, sa tri lopte...). Kada uspešno savladaju određene zahteve, potrebno je promeniti vežbu tj. unaprediti je kroz nove složenije zadatke. Na takav način se „izlazi iz rutine“ i stalno se motivišu deca da dalje napreduju. Pohvale u radu su neophodne jer se na takav način podiže samopouzdanje kod dece.

- Potrebno je razvijati kod dece «situaciona inteligencija» koja je jako značajna u svakom sportu (predviđanje situacije, anticipacija).

Primer iz prakse: U našem klubu je zastupljena tzv. Mini škola šaha. Šah je zastupljen kao deo treninga, u pauzi između utakmica (Mini liga) i na pripremama. Na takav način razvijamo „razmišljanje“ kod dece koja im je neophodna za bolje ispoljavanje u sportu.

Na kraju, navećemo još neke detalje koji se primenjuju u rada sa mlađim igračima:

- Potrebno je da stalno budete posvećeni i iskreni u radu sa decom – svako obećanje morate ispuniti,
- U svakom trenutku morate znati da ste vi „primer“ deci koju trenirate i u skladu sa tim se morate adekvatno ponašati,
- Potrebno je da treneri pre svakog treninga (30 minuta) budu na terenu i obezbede neophodne rezerve za taj trening, a ostalo vreme iskoristite za razgovor sa decom o temama van rukometa,
- Morate imati jasan plan šta želite da uradite na treningu i da je on blagovremeno pripremljen (napisan), a da posle treninga eventualno upišete neka zapažanja sa istog kako bi ste mogli da adekvatno planirate dalji rad sa tom grupom,
- Posle treninga sačekati da i poslednje dete napusti sportski objekat jer je tek tada trenažni proces završen.

Ono što želimo posebno da naglasimo, odnosi se i na druge segmente bavljenja sportom. Prvenstveno tu mislimo na adekvatnu i kvalitetnu ishranu deteta i koliko je to značajan detalj u razvoju mlađog sportista.

Umesto zaključka, a na osnovu dugogodišnjeg iskustva u radu sa mlađim rukometašima, želimo da istaknemo segment odbrane u rukometu koji je neopravданo zapostavljen u današnjem radu sa mlađim rukometašima. Veliki je značaj ukoliko uspemo da kod igrača, u ranoj fazi njegovog igračkog stasavanja, razvijemo želju za treniranjem ovog segmenta rukometa. Takođe, svaki klub bi trebalo da u svom stručnom štabu ima trenera za fizičku pripremu kao i trenera golmana.

Godina kada smo vladali svetskom scenom

Pre tri i po decenije naš rukomet je postigao jedan od najvrednijih rezultata u svojoj istoriji. Tog 8. marta 1986. u Cirihi reprezentacija tadašnje Jugoslavije je u spektakularnom finalu Svetskog prvenstva za rukometare savladala Mađarsku 24:22 i okitila se prvom i, za sada jedinom, titulom planetarnog šampiona. Glavni kreator ciriškog trofeja bio je Zoran Tuta Živković, jedan od sinonima za naš rukomet. Iz svog doma u Nišu, gde provodi penzionerske dane, za VIII broj magazina 40x20 evocirao je uspomene na jedan od najsvetlijih momenata njegove bogate trenerske karijere. Na početku priče Zoran Živković „podvlači“ da je ciriško zlato počelo da se kuje dve godine ranije, neposredno posle osvajanja olimpijske titule u Los Andelesu.

– Na Igrama u Los Andelesu, gde sam bio pomoćnik Branislavu Pokrajcu, suvereno smo stigli do zlata. Posao nam je bio olakšan budući da su ove Igre, izuzev Rumunije, bojkotovale sve zemlje Istočnog bloka koje su tada dominirale svetskim rukometom. Nakon tog takmičenja Pokrjac je otisao u inostranstvo i ja sam promovisan u selektora. Znao sam da ćemo u Švajcarskoj

imati mnogo jaču konkurenčiju nego u Los Andelesu i s tim u vezi odmah sam odlučio da promenim sastav. U odnosu na Igre skrojio sam tim sa šest novih igrača – desnim krilima, Muhamedom Memićem i Jasminom Mrkonjom, desnim bekovima, Jovicom Cvetkovićem i Zlatkom Sarčevićem, srednjim bekom Časlavom Grubićem i levim krilom Jožefom Holpertom. Odluka nije bila laka. Međutim, preuzeo sam odgovornost i zauzeo čvrst stav da samo sa ovakvom promenom imamo šanse da 1986. postanemo svetski prvaci. Tadašnji Stručni savet i Upravni odbor Rukometnog saveza Jugoslavije dao mi je bezrezervnu podršku i odmah smo prionuli na posao – kazao je na početku Zoran Tuta Živković.

Pripreme za planetarni šampionat trajale su dve godine, a Živković napominje da su ih pratili brojni usponi i padovi. Bez obzira na to nijednog trenutka nije posumnjao da će do početka Svetskog prvenstva sve leći na svoje mesto.

– Imali smo česta okupljanja i stalno smo radili na tehničko-taktičkim rešenjima za sve reprezentacije s kojima smo mogli da se sastanemo u Švajcarskoj. Takođe, odigrali smo i veliki broj pripremnih utakmica na kojima smo proveravali trenutno stanje ekipe i stvarali pobednič-

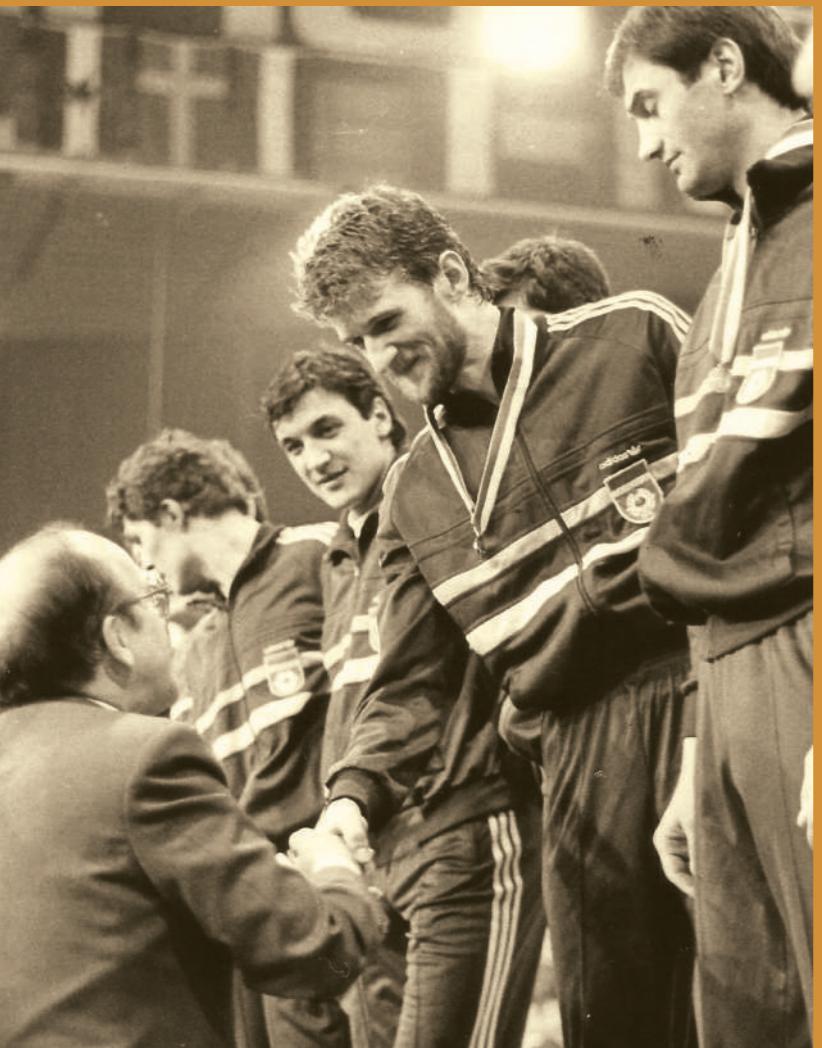
ku atmosferu. Stručni savet i Upravni odbor RSJ su stalno bili uz nas, a veliki doprinos su dali i klubovi u kojima se radilo na bazi izvornih planova. Ozbiljnost i odgovornost su bili na najvišem nivou bez obzira na razne probleme koji su se rešavali gotovo u hodu. Među pripremnim utakmicama mnogo nam je značio Kup nacija u Tivtu 1985. gde smo uspeli da pobedimo tadašnji moćni SSSR i tako razbijemo kompleks nepobedivosti ovog protivnika koji smo imali do tada – priseća se Živković.

Po njegovim rečima neposredno pred odlazak u Švajcarsku rešene su sve nedoumice i cela reprezentacija je bila fokusirana samo za rukomet i igru. Dodaje da je ekipa bila apsolutno spremna za sve rivale i sva eventualna iznenadenja.

– Disali smo kao jedan i svaki pojedinac u okviru tima je znao svoju ulogu i svoje zadatke. Budući da su reprezentacije Istočnog bloka propustile Igre u Los Andelesu i da su do šampionata u Švajcarskoj došle kroz kvalifikacije, bez obzira na ogroman kvalitet, nisu se našle u povlašćenom položaju prilikom žreba grupa. Tako smo mi upali u A grupu sa branicom titule SSSR-om, moćnom Istočnom Nemačkom i Kubom, koja je u našoj grupi bila jedina reprezentacija nešto slabijeg ranga. U prvom kolu morali smo da odmerimo snage sa SSSR-om od kojeg smo izgubili

• • •

metio da su tu prekinuo sam sa svim aktivnostima i dao momcima da se rastrče igrajući fudbal. Nisam dozvolio da Sovjetima prođe gaf, ali mi je upravo taj momenat pokazao da nas izuzetno respektuju. Imali smo start iz snova. „Rasturili“ smo SSSR i već tada pokazali da smo najozbiljniji kandidati za titulu – kaže Živković.

Popularni Tuta u jednom dahu nastavlja da prepričava put ka tronu u Švajcarskoj:

– U drugom kolu imali smo nešto lakši zadatak. Kuba je „arhivirana“ na očekivani način i sa dve pobede smo dočekali poslednje kolo u grupi gde nas je čekala, takođe, neporažena Istočna Nemačka. I ovaj meč smo odigrali perfektno. „Upisali“ smo i treću uzastopnu pobedu i sa maksimalnim učinkom nastavili takmičenje u I grupi. Španiju smo, posle velike borbe, savladali minimalnim rezultatom, potom smo bez problema slavili u meču sa domaćom, da bismo na kraju trijumfovali i u utakmici sa Zapadnom Nemačkom. Ta pobeda je potvrđila plasman u veliko finale.

Živković napominje da je meč za titulu sa Mađarima bio dostojan finala svetskog prvenstva.

– Iako smo od početka meča diktirali tempo nikako nismo uspeli da slomimo otpor sjajnih Mađara. Na poluvremenu je bilo nerešeno i odlučio sam da u nastavku nešto promenim. Sa 3-2-1 odbrane prešli smo na 6-0, a umesto sitnog Bašića na gol sam stavio robusnog Arnautovića. Promena je urodila plodom. Mađari su sve teže nalazili put do našeg gola i na kraju smo zaslужeno pobedili. Bili smo presrećni. Slavlje je počelo odmah nakon poslednjeg sudijskog zvižduka, a nastavilo se i u hotelu duboko u noć.

Bili smo presrećni i ushićeni jer smo Jugoslaviji podarili prvu titulu svetskog šampiona i što smo nagrađeni za viziju i paklen rad koji smo uložili u ovaj rezultat – ističe Živković.

Uspeh u Švajcarskoj snažno je odjeknuo širom Jugoslavije. Po sletanju na beogradski aerodrom priređen je svečani doček.

– U zemlji je vladala euforija. Dočekani smo kao veliki heroji. Na beogradskom aerodromu, pored kompletног rukovodstva RSJ i članova porodice i prijatelja, sačekao nas je veliki broj ljubitelja rukometa.

U danima posle toga organizovani su prijemi širom zemlje. Doduše, nije bilo, kao što je slučaj danas, neke velike proslave ispred Skupštine, ali je u svakom slučaju švajcarsko zlato dobito ogromnu i adekvatnu pažnju u medijima i među narodom. Te godine Metaloplastika je drugi put uzastopno postala evropski prvak, pa slobodno mogu da kažem da je jugoslovenski rukomet bio glavno obeležje svetske scene te 1986. To posebno dobija na značaju ako se zna da su i zlato u Švajcarskoj i titula prvaka Evrope Metaloplastike osvojeni u nemilosrdnoj konkurenciji koja je tada vladala na međunarodnoj sceni – kaže Živković.

Vrsni rukometni poznavalac mirno provodi penzionerske dane. Kako kaže sport, pogotovo rukomet, bio je i ostao u centru pažnje. Pomno prati rukometna dešavanja na svim meridijнима, posebno situaciju u srpskom rukometu.

– Srećan sam jer vidim da Srbija i dalje ima mnogo mlađih i perspektivnih igrača. Rukovodstvo Rukometnog saveza Srbije je u prošlosti mnogo grešio oko muške reprezentacije, ali mislim da je, sudeći prema početku, izbor Španca Đerone za selektora bio dobar potez. Međutim,

videćemo kako će se dalje razvijati situacija. Do Evropskog prvenstva ima godinu dana i neki malo dublji sud o njegovom učinku moći ćemo da donešemo tek posle tog takmičenja, a potom i definitivan zaključak nakon završetka ovog olimpijskog ciklusa. U načelu sam protiv toga da selektor ne živi u zemlji koju vodi, jer mislim da iz daleka ne može dovoljno dobro da sagleda šta se i kako radi u klubovima u kojima se, uostalom, pravi osnovna baza za reprezentativne selekcije – mišljenja je Živković.

Na kraju se osvrnuo i na nedavno završeno Svetsko prvenstvo u Egiptu, koje je propustila naša reprezentacija, a na kojem je titulu odbranila selekcija Danske.

– Mislim da je, trenutno, skandinavski rukomet ispred svih. Jednostavno, igraju najbolji i tehnički najdoteraniji rukomet. Pored sve tri skandinavske selekcije odvojio bih Španiju, koja je dugo u samom vrhu, kao i Francusku. „Galski petlovi“ nisu trenutno dominantni kao nekad, ali ne treba smetnuti sa uma da su značajno podmladili sastav i da im treba samo još malo vremena da se ponovo naštimumu za sami vrh – zaključuje Živković. ■

Jugoslavija 1986. u Švajcarskoj

A grupa: JUGOSLAVIJA – SSSR 26:22, JUGOSLAVIJA – Kuba 32:28, JUGOSLAVIJA – Istočna Nemačka 22:20; **I grupa:** JUGOSLAVIJA – Španija 18:17, JUGOSLAVIJA – Švajcarska 27:19, JUGOSLAVIJA – Zapadna Nemačka 19:17; **Finale:** JUGOSLAVIJA – Mađarska 24:22.

Sastav: Zlatan Arnautović, Mirko Bašić, Jovica Cvetković, Jovica Elezović, Časlav Grubić, Jožef Holpert, Mile Isaković, Muhamed Memić, Dragan Mladenović, Jasmin Mrkonja, Zlatko Portner, Rolando Pušnik, Momir Rnić, Zlatko Saračević, Veselin Vujović, Veselin Vuković. **Selektor:** Zoran Živković.

PRIJATELJI ZAJEDNICE TRENERA RUKOMETNOG SAVEZA SRBIJE

 unit
www.unit-sport.net

